

3. lpp. Kā Imants Ziedonis augšā cēla Dundagas pili.

4. lpp. «Barons vecvectēvam iedevis augļukokus.»

5. lpp. Plakidim saule, Plēpim Poruks,
Bērziņai musturdeķi.

6. lpp. Kārlis Ludevigs:
«Uz mācītājiem daudz neesmu skatījies.»

8. lpp. Bērni, vedekla un znoši
Nenāk pušķot egli košu.

Redaktora ziņa

Svētki kā bumerangs

Austrāliešu bumerangs ir tāds rīks, kas, gaisā veicis sarežģītu loku, atgriežas pie metēja. Līdzīgi ir ar svētkiem. Kurš gan neilgojas skaitu, baltu, mierīgu utt. Ziemassvētku! Bet svētki ir tie, kas, gadā apmetuši loku, atgriežas pie mums. Ko un kā esam metuši? Cik daudz sevis tajā ielikuši? Kādus vārdus, domas, rīcību? Cik esam bijuši pacietīgi? Kam esam ticējuši? Cik mūsu svētdienā bijis neizlēmības, nodevības, tukšvārdības? Cik cilvēkmīlestības, piekāpības un pazemības? To katrs varam pajautāt sev. Un atbilde kā

bumerangs nāk atpakaļ. Vienmēr. Arī ar sniega trūkumu.

Vai svētkus var piedzīvot, ja *me-tiens* bijis šķībs, greizs, nepārdomāts, tāds, kam pēc tiesas un taisnības nekādu svētku prieku atpakaļ nevajadzētu dot? Droši vien, ka var. Tas ir Jāņa Poruka piesauktais nepelnītais, necerētais brīnums, kas var atnākt. To ikkatrs gaidām. Lai ko un kā būtu svieduši vai arī tikai sēdējuši, rokas klēpi salikuši.

Priecīgus Ziemassvētkus...

Alnis Auziņš

Apsveikumi

Ziemassvētki ir klāt ar savu nemainīgo atgādinājumu par Dieva nākšanu pie visiem cilvēkiem. «Un to ņemieties par zīmi: jūs atradīsiet Bērnu autos ietītu un silē gulošu.» (Lk. 2:12)

Sirsniņi svecinu visus, kam dārga ir mūsu Kunga Jēzus Kristus dzimšanas diena!

Armands Klāvs,
ev. lut. draudzes mācītājs

* * *

...Lūk, Jaungads nāk tīriem,
vēl soļu nemitēm ceļiem
gada lielajā eglē
gaišas svecītes liet.

Es arī aizdedzu
baltu liesmiņu sevī,
tad eju pie jūsu siltuma
sildīties.

(Maija Laukmane)

Lai Ziemassvētku miers un klusums sniedz veldzi dvēselei un Jaunais gads lai ir kā teiksmu aka — neizsmējams, veselīgs un notikumiem bagāts!

Ziemassvētkus un Jauno gadu sagaidot, Dundagas pagasta padomes vārdā sveicu visus pagasta iedzīvotājus, iestāžu darbiniekus un uzņēmējus.

Austris Kristapsons,
pagasta padomes priekšsēdētājs

* * *

Baltu sniegu un baltas dienas, pārliecību tam, ko dari, ticību tam, ko vari! Lai Ziemassvētku gaišums, mīlestība un miers jūs pavada visu nākamo gadu!

Gunārs Laicāns,
9. Saeimas deputāts

* * *

Lai allaž kāds prieks
kā eņģeļa mats
sien dvēseli zvaigznes starā!
Lai Ziemassvētki
un Jaunais gads
dod sirdij mīlestības tik daudz,
ka paši gluži kā eņģeļi
to citiem dāvināt varam.

Laikrakstam Dundadznieks un visiem tā lasītājiem novēl vidusskolas saime

* * *

Ar saules gaišumu, siena smaržu, mājas siltumu un mieru, kopā ar pazīstamām un mīļām lietām lai piepildās jūsu Ziemassvētku sapnis!

Lai gaiši deg svētku uguntiņa, lai prieka un gaismas pietiek ikdienai un visam gadam!

Pirmsskolas izglītības
iestāde Kurzemīte

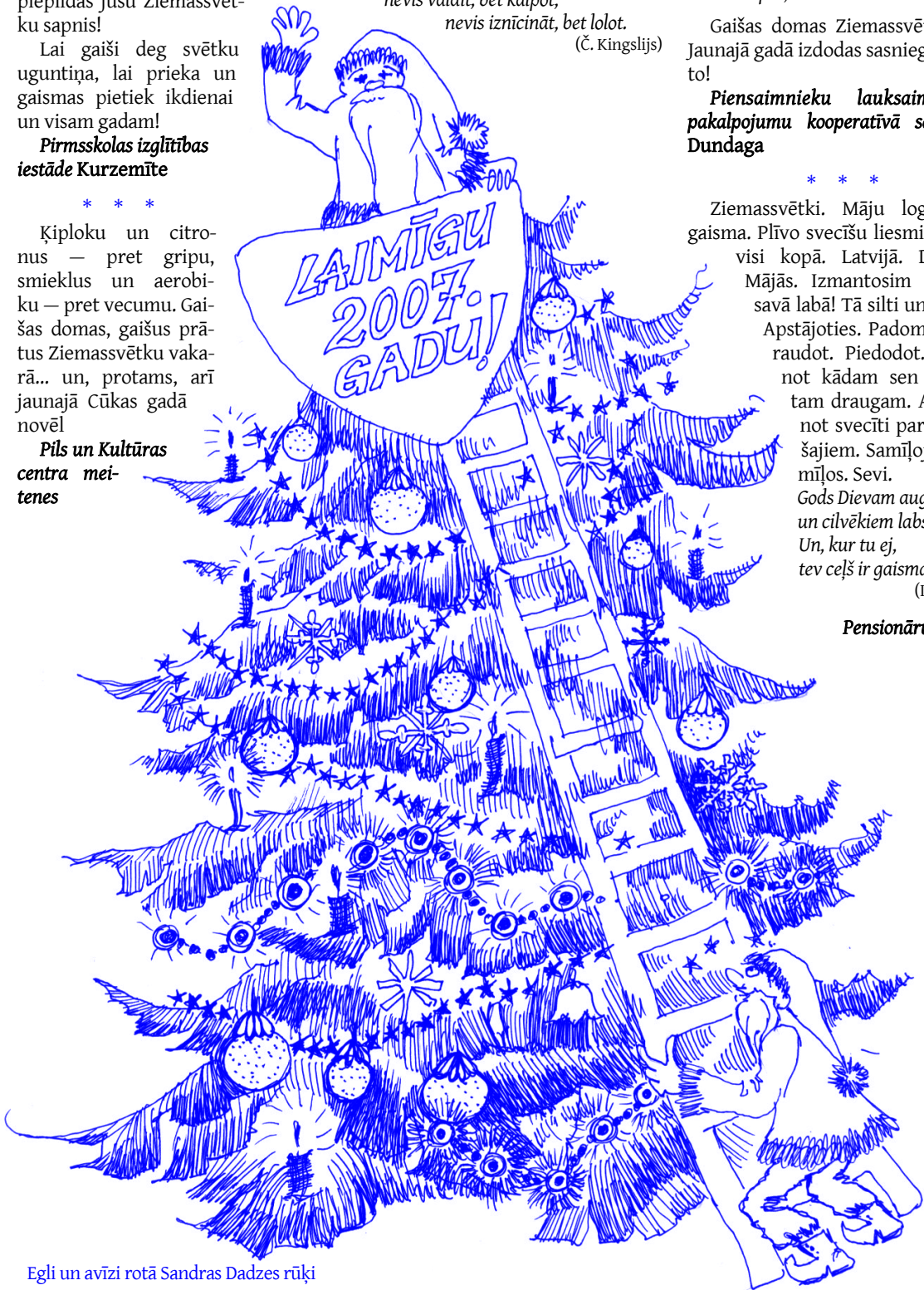
* * *

Ķiploku un citro-nus — pret gripu, smieklus un aerobi-ku — pret vecumu. Gaišas domas, gaišus prātus Ziemassvētku vakarā... un, protams, arī jaunajā Cūkas gadā novēl

Pils un Kultūras
centra mei-tenes

Ziemassvētkos Dievs mācīja ļaudīm,
ka cilvēkam būt — tas nozīmē
nevis ņemt, bet dot,
nevis valdīt, bet kalpot,
nevis iznīcināt, bet lolot.

(Č. Kingslijs)

Egli un avīzi rotā Sandras Dadzes rīķi

Gaišus un sirdsmiera piepildītus Ziemassvētkus! Laimi un veiksmi Jaunajā gadā!

Pagasttiesa

* * *

Lai Ziemassvētki sirdi vij ar prieku,
Ar cerībām, ka rīt dzīvot labāk būs;
Lai aiziet prom pa tīru, baltu sniegu
Tās rūpes, kuras nomākušas mūs.

Gaišas domas Ziemassvētkos! Lai Jaunajā gadā izdodas sasniegt iecerēto!

Piensaimnieku lauksaimniecības
pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība
Dundaga

* * *

Ziemassvētki. Māju logos silta gaisma. Plīvo svecīšu liesmiņas. Mēs visi kopā. Latvijā. Dundagā. Mājās. Izmantosim šo laiku savā labā! Tā silti un mierīgi. Apstājoties. Padomājot. Parraudot. Piedodot. Piezvanot kādam sen nesatiktam draugam. Aizdedzīnot svecīti par aizgājušajiem. Samīļojot savus mīļos. Sevi. Gods Dievam augstībā, un cilvēkiem labs prāts! Un, kur tu ej, tev ceļš ir gaismas klāts.

(I. Ziedonis)

Pensionāru padome

* * *

2007. gadā vēlam daudz jauku brīžu kopā ar labu grāmatu!

Bibliotekāres

Ieliec egles zarā sveci!
Lai par cerību tā deg!
Pats jau zini, kas tu esi,
Kāds ir tavu sapņu ceļš.

(Marika Svīķe)

Valdis Rande ar kolektīvu

* * *

Gada nogale, klusais Adventa laiks vedina katru uz pārdomām par sasniegumiem, zaudējumiem, savstarpējām attiecībām aizvadītajā gadā. Tas ir laiks, kad ieceram nākamajā gadā veicamo, lai jaunais gads būtu labāks nekā aizvadītais. Tādas pārdomas un nelielu analīzi iesaku arī pagasta rošīgajiem sportistiem un komandām, kas 2006. gadā izcīnīja 2. vietu rajona pašvaldību sporta spēlēs.

Lai 2007. gads būtu vēl sekmīgāks! Paldies visiem sportistiem un viņu ģimenēm par atbalstu un līdzīšanu! Novēlu veiksmi, lai ieguldītais darbs nestu gandarījumu par paveikto gan lielajiem, gan mazajiem sportistiem. Pateicos visiem par sadarbību un atsaucību!

Laimi, prieku, panākumus 2007. gadā!

Edvīns Klēvers

* * *

Runas vīriem ir spēks rokās

Pagasta padomē 27. novembrī

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamajiem īpašumiem Andreji (5,4 ha), Edrumi (17,6 ha), Lūšu zemes (11,7), Bērslidumi (1,03 ha), Dzegužlejas (6,2 ha), Lielaucis (6,22 ha), Stacijas iela 2 (0,14 ha zemes, dzīvojamā māja un saimniecības ēkas), Drosmes (1015 m²), un Sīlmalas (8,0 ha).

► Papildu nauda pašvaldības iestādēm

Piešķīra Kaļķu bibliotēkai papildus Ls 80 (interneta ievilkšana un darba pieredzes braucieni). Piešķīra papildus Ls 88,75 pirmsskolas izglītības iestādei Kurzemīte darbinieču darba samaksai par aizvietošanu un Ls 156,35 darba algu palielināšanai augstāko izglītību ieguvušajām pedagogēm. Vēl palielināja Kurzemītes budžeta izdevumu daļu par Ls 525,03 (neparedzēta cauruļu un radiatoru maiņa virtuvē) no līdzekļiem nepa-

redzētiem gadījumiem.

Nolēma atbalstīt tūrisma informācijas centra sagatavoto projektu Sabiedrības integrācijas fondam un 2007. gada budžetā iepļānot 10% līdzfinansējumu (Ls 3 739,41). Projektā plānoti 3 dažādi ceļveži par kultūrtūrisma maršruti, tematiskās pastkartes, videofilmas uzņemšana, filmu demonstrēšanas aparātūras iegāde, suvenīru iegāde, stendi pastāvīgai ekspozīcijai, velomaršruta marķējamiem mietīņi, interneta mājas lapas papildināšana un pieredzes apmaiņa ar igauņiem.

► Zemes transformācija

Atļāva īpašumā Kaņķum Friči 4,7 ha krūmājus transformēt meža zemē.

► Atbalsts sportam

Nolēma atbalstīt Dundagas hokeja komandu ar Ls 400, kā arī nākamā gada budžetā paredzēt līdzekļus hokeja laukuma tīrīšanai un apgaismo-

šanai. Apmaksāja tērpu iegādi volejbola komandai Ziemeļkurzeme (Ls 310,50).

► Talantu akadēmijas skolēniem

Nolēma atbalstīt 2 konkursu izturujušo pagasta skolēnu braucienus uz mācībām Talantu akadēmijā Rīgā un apmaksāt viņu ceļa izdevumus.

► Īpašuma lietošanas mērķis

Pēc Valsts zemes dienesta lūguma īpašumam Šlīteres iela Dzirnava (0,1540 ha) mainīt līdzšinējo lietoša-

nas mērķi iepriekš neklasificētu objektu apbūve noteica jaunu lietošanas mērķi — pārējie sabiedriskās nozīmes objekti un to apbūve.

► Individuālais darbs

Atļāva nodarboties ar individuālo darbu Modrīm Krūmiņam (zaru slotu siešana), Ivaram Dambergam (galdniecība un celtniecības remontdarbi) un Jānim Eihleram (mežizstrādes, celtniecības un kurinātāja darbi).

► Telpu noma pilī

Piekrita vienoties ar Dundagas evaņģēliski luterisko draudzi par pils telpu izmantošanu dievkalpojumam reizi nedēļā laikā no 2007. gada 1. janvāra līdz 1 aprīlim.

► Labojumi VSCP cenrādī

Palielinoties izmaksām, nolēma no 1. I par uzturēšanos Veselības un sociālās palīdzības centrā ilgstošā sociālā aprūpē noteikt Dundagas un Kolka pagasta iedzīvotājiem maksu Ls 3,50 dienā, bet citu pagastu iedzīvotājiem — Ls 4,50 dienā.

► Bērnodārza vadītāja

Nolēma par Dundagas pagasta pirmsskolas izglītības iestādes Kurzemīte vadītāju iecelt Sarmīti Sirkeli.

► Priekšsēdētāja vietnieka vēlēšanas

Pagasta padomes priekšsēdētāja vietnieka amatam izvirzīja Uldi Katlapu un Aldonu Zumbergu. Aizklātā balsošanā par Dundagas pagasta padomes priekšsēdētāja vietnieku ievēlēja Uldi Katlapu.

Protokolu pārlūkoja Aivars Miška

Par zaļu pat vēl zaļāks

Trīs jaunas skolotājas

Anita Šķestere, Silva Rozenberga un Inese Namsone šoruden sākušas strādāt vidusskolā.

Anita Šķestere ir vispazīstamākā. Mācījusies Dundagas skolā, pirms pāris gadiem strādājusi par logopēdi, vēl pirms tam — pirmsskolas izglītības iestādē Kurzemīte. Audzina pirmo klasi un māca visus priekšmetus.

Anita atzīst, ka Mazajā skolā daudz pārmaiņu. «Manā laikā skolotāju istaba bija mazs būcēnītis, bet skolēni starpbrīžos staigāja pa pāriem. Tagad skolotājam ir grūtāk, vairāk jāliek lietā izdoma, lai sagādātu skolēniem iespēju izkustēties. Pirmklasniekiem īpaši grūti stundās mierīgi nosēdēt. Jūtams, vai bērns apmeklējis Kurzemīti jau no mazotnes vai gā-

jis tikai uz sešgadīgo apmācību. Skolotājiem ar bērniem kļūst grūtāk strādāt. Manāms, ka vecāki aizvien mazāk laika velta bērniem.»

Silva Rozenberga sevi sauc par Kaļķu meiteni. Arī beigusi Dundagas vidusskolu, pēc tam vēsturnieks. Pēc 7 gadiem Mazirbes internātpalīgskolā septiņpadsmit gadi pavadīti vietējā Latvijas Pasta nodaļā. Vairākkārt aicināta par skolotāju uz Dundagu.

«Šogad laikam beidzot sakrita visi apstākļi, lai atgrieztos skolā un tieši Dundagā. Vēsture manī visu laiku sēdēja, biju pirkusi un lasījusi vēstures literatūru. Daudz mainījies — jaunieši, mācību metodes, vērtēša-

nas sistēma —, bet es vasarā cītīgi gatavojos, un mans bijušais skolotājs Imants Brusbārdis ir neatsverams palīgs. Mācu vēsturi 6., 7. un 8. klasē un civilzinības 9. klasē. Viss iecerētais vēl neizdodas. Pirmais gads parādīs, kā būs. No vecajiem laikiem man drusku pietrūkst apzaļumoto rekreāciju telpu.»

Inese Namsone ieradusies no Nautrēnu pagasta, Rugovkas. Desmit gadus Inese nostrādājusi Rēzeknes poļu vidusskolā, tagad sasparojusies mācīt latviešu valodu dundžņiem — 5. klasē, trīs 7. klasēs un 10. klasē. Inese novērtē atšķirīgo.

«Kurzeme man vienmēr patikusi.

Volejbolisti virsotnē

Lāses kausa izcīņā volejbolā skolu komandām dundadznieki 7. līdz 9. klašu grupā izcīnīja 2. vietu. Apsveicot volejbolistus un skolotāju Unu Silu ar jauno panākumu dundadznieku nacionālajā sporta veidā, uz sarunu aicināju treneri un trīs puisi no komandas — 9. c klases audzēkņus.

Una: — Lāses kauss notiek septīto gadu un pulcē visus labākos valsts jaunos volejbolistus. Elvis Bēķis, Klāvs Cirvelis, Kristis Dambergs, Nauris Dzērve, Pauls Ķierpe, Matīss Pētersons, Rihards Savickis, Kristaps Šepte un Aigars Zvirbulis pirmo reizi tika pie tāda kaluma medaļām.

— Cik sīvi spēkojāties?

Una: — Katrā vecuma grupā sacentās pāri par trīsdesmit komandu.

Aigars, Klāvs un Matīss vienā balsī: — Cīņā par pirmo vietu zaudējām ar punkta starpību! Varējām vinnēt!

— Nākamgad uzvarēsiet.

Visi puisi: — Grūti būs! Spēlēsīm

vidusskolas grupā — kā visjaunākie. Tad jau redzēs!

— Cik ilgi trenējāties volejbolā?

Klāvs: — Sesto gadu.

Aigars: — Otro.

Una: — Iespējams, tikai volejbola dēļ tētis Aigaru atveda uz mūsu skolu.

— Vai tas nozīmē, ka volejbolā uzsākt treniņus var arī samērā vēlu?

Una: — Var, tikai dotībām jābūt virs vidējām un gribēšanai — vēl lielākai. Tik un tā ir spēkā likumsakarība — jo vēlāk iesāk, jo ilgāk jātrenējas, līdz panāk pārējos. Starpība meistarībā ir liela, un daudziem no-

laižas rokas.

— Augumā jūs atšķiraties: Aigars un Matīss ražēni, Klāvs — īss...

Matīss: — Viss atkarīgs no pozīcijas laukumā.

Klāvs: — Es esmu libero — spēleju tikai aizsardzībā.

— Skolotāja Gundega Lapiņa stāstīja, ka daži no jums tiesājot sacensībās.

Klāvs: — Jā, gandrīz katru otro svētdienu braucu uz Talsiem. Esmu līnījtiesnesis Ziemeļkurzemes čempionātā. Par to arī mazliet maksā.

— Kas ir grūtāk — pašam spēlēt vai tiesāt?

Klāvs: — Tiesāt! Ja spēle ilgst piecus setus — pusotru līdz divas stundas, tad kājas sāp!

— Bet vai nav vērtīgi pavērot spēli no cita redzes viedokļa?

Klāvs: — Jā, tas der.

— Vai volejbolā rezultātu mazliet neietekmē tiesneša lēmumi?

Una: — Var ietekmēt. Bērnu sacensībās nav līnījtiesnešu, un tāpēc

par tiesneša lēmumiem domas mēdz dalīties.

— Un jums ir tiesājuši par sliktu?

Trio: — Jā, nupat sestdien!

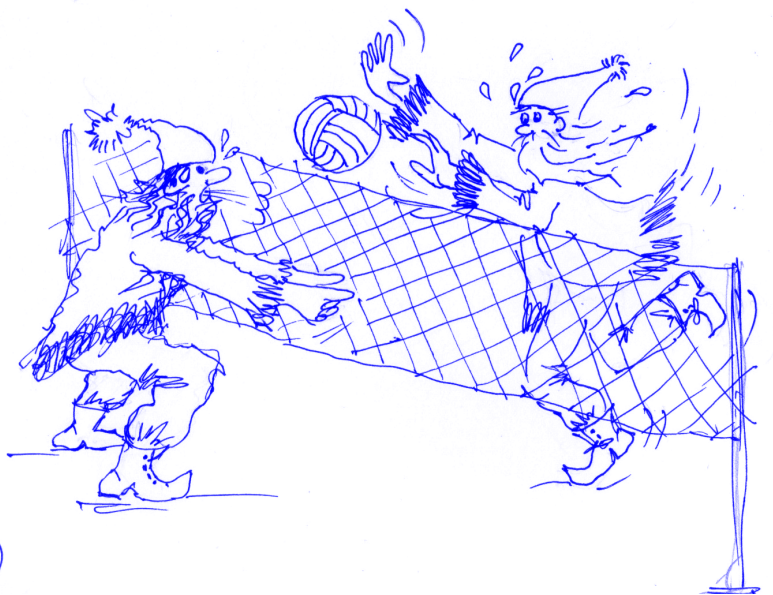
Klāvs: — Arī Lāses kausā dažī ties-

neši neko nesajēdza.

— Bet no tevis varētu izaugt sakarīgs tiesnesis?

Klāvs: — Tad jau redzēs.

Alnis Auziņš

Vidusskolā

No 20. līdz 27. XI skolā varēja aplūkot izstādi par godu Latvijas valsts dzimšanas dienai Mana Latvija. Skolēnus aicināja brīvā stilā attēlot savu valsti ar zīmējumu, plakātiem, bildēm un stāstiem. Izstādē piedalījās 10 skolēni un 4 klašu kolektīvi. Īpašu atzinību guva 6.b klases meitenes Alise Rozenberga, Kristiāna Breijere un Laura Vezinga par jaunā gada kalendāru. Katrā mēnesī bija attēlota Latvijas karte, atzīmējot valsts īpašās dienas.

28. XI pagasta bibliotēkā vidus-

skolas audzēkņi piedalījās Arnolda Auziņa jubilejas svinībās ar dzejas lasījumiem.

No 4. līdz 7. XII skolā bija svešvalodu nedēļa. Klasēs notika dažādi konkursi un spēles, audzēkņi veica radošus darbus, zināšanas pārbaudīja neierasti, novērtējot labākos angļu, vācu un krievu valodas zinātājus. Skolēni labprāt rakstīja dzejoļus, mācījās dziesmas, iestudēja leļļu teātra izrādes un pašu sacerētas lugas noslēguma pasākumam. Vecāko klašu audzēkņi vadīja mācību stundas mazākajās klasēs. Kā atzina skolēni, nedēļa izdevās.

Talsu tautas namā 7. XII konkur-

sā Zvirbulis 2007 uzvarēja Dundagas vidusskolas skolēni Magda Frišenfelde un Jānis Klucis. Abus izvirzīja nākamajai konkursa kārtai. Īpašu žūrijas atzinību nopelnīja Agnese Ziemeļe, Santa Namsone un Lūkass Grasmans.

No 1. XII skolā par psiholoģi sāka strādāt Iveta Bērente. Psihologe darbojas kā problēmas noteicēja, kas izrunā radušās problēmas, netieši aicina bērnus apzināties, ka viņiem nav jābūt pasīviem savā problēmsituācijā, un kopīgi meklē risinājumus. Samezglojumu brīžos gan vecākiem, gan bērniem ir būtiski nenoslēgties sevī, nekļūt ļauniem vai citādi pa-

sauli noraidošiem, bet rast sevī atvērtību. Tādēļ, ja jums radušās neizprotamas situācijas, piedāvājam tās kopīgi risināt ar skolas psihologu.

Teātra studija Dundaga 16. XII Talsu tautas namā vadīja un izspēlēja interesantus notikumus Ziemassvētku Nesagaidīšanas koncertā. Šī paša koncerta variants arī mūsu skolā Ziemassvētku pasākumā 21. XII (režisore Vaira Kamara).

No 18. līdz 21. XII skolēnu pašpārvalde skolā rīkoja pasākumus Ziemassvētku un Jaunā gada zīmē. Varēja vērot foto izstādi Ziemas prieki ar pašu skolēnu uzņemtajiem foto. Klašu kolektīvi bija izrotājuši klases

un telpas durvis. Starpbrīžos skolēni rādīja etīdes par dažādām tēmām, spēlēja Ziemassvētku noslēpumaino spēli Kušs... Noslēgumā, 21. XII vakarā, ikviens skolēns varēja piedalīties masku ballē, kuras laikā kronēja vakara karali un karalieni.

Pēc ziemas brīvdienām skolēnu pašpārvalde gatavosies skolas Popielai un viktorīnai par bērnu tiesībām Bērnam droša pasaule.

Gaišus un mīlestības pilnus Ziemassvētkus vēlot,

Norika Rēriha, direktora vietniece audzināšanas darbā

Visa dzīve man viens ceļojums

Sezona beidzas, tūrisms — ne!

Dundagas pagasta padomes Tūrisma informācijas centrā (TIC) aizvadītajā sezonā (no 15. V līdz 31. X) reģistrēti 3270 tūristi. Tik cilvēku mūsu gidu pavadībā devušies ekskursijā vai arī meklējuši ziņas (attiecīgi aizpērn 2406, pērn — 2948).

Gidi Ruta, Una un Aina tūristus pavadījuši ekskursijā pa pili un Dundagas centru, stāstot latviski, krieviski, angliiski, vāciski un pat vairākās valodās reizē. Astoņas reizes ceļotāji izmantojuši piedāvājumu ar gidu doties plašākā ceļojumā pa Ziemeļkurzemi.

Trīs ceturtdaļas tūristu bijuši no Latvijas, pārējie — ārzemnieki no 20 dažādām valstīm, arī tik tālām kā ASV, Jaunzēlande un Austrālija. Trešdaļa ārvalstu tūristu bijusi no Vācijas, samērā bieži redzējam Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Krievijas un Anglijas viesus.

Oktobrī TIC atbilstību standartiem vērtēja Tūrisma kvalitātes institūts. Uz 2 gadiem ieguvām apliecinājumu, gan ar piebildi, ka līdz nākamajai sezonai jānovērš vairākas nepilnības. Piemēram, jānodrošina cilvēku ar īpašām vajadzībām uzņemšana un apkalpošana saskaņā ar Latvijas būvnormatīvu prasībām publiskajām ēkām un būvēm, jāierīko velosipēdu novietne TIC tiešā tuvumā, atbilstoši jāiekārto telpas (vai telpas daļa) un mēbelējums, lai apmeklētāji varētu iepazīties ar materiāliem, kā arī lietot internetu.

Viens no galvenajiem gada ieguvumiem ir tūristiem domātā lapa www.ziemeļkurzeme.lv, kas tapusi sadarbībā ar pašvaldību sadarbības

Atgadījumi no gidu dzīves

Una atceras džeku treniņbiksēs, kas ar savu kompāniju nekādi nav sapratuši, kāpēc pa pili nevar staigāt, kur katrs vēlas. Tā esot gandrīz vai cilvēktiesību pārkāpšana un ārzemēs gan tā neesot.

Ruta atminas igauņu tūristus, kas, saklausījušies nostāstus, pēc nakšņošanas pili atstājuši — varbūt Zaļajai jumprava — šņabīti ar maizi un gurķi.

Kādas tūristu grupas vadītājs pats juties liels vēstures zinātnieks un saļiņas pusē pie pils mūriem pārliecināti klāstījis, ka augšā pa logu skatījusies Zaļā jumprava un sarunājusies ar savu iemīļoto, kas stāvējis lejā. Barons to ieraudzījis un dūmās nocirtis jumprava galvu, tādēļ arī viņa joprojām kļīstot pa pili. Grupas vadītājs zinājis arī teikt, ka Dundagas pils samērā labais stāvoklis ir Imanta Ziedoņa nopelns, kurš 1993. gadā uzsācis pili atjaunot.

Alnai piezīmju visvairāk. «15. maijs. Nāk mana pirmā grupa — skaļa, strauja — un paziņo, ka visu jau zina, un tikpat braši aizlīgo tālāk.

Pēc tam — zinātkāras, jaukas grupas. Pirmajā jūnijā mūs apciemo Vācijas pensionāri, galvenokārt kungī, un viņi, stiprinājušies ar mūsu alu, lielākoties interesējas par tualetēm, kāpēc to esot tik maz. 11. jūnijā mūsu pusi nolēmušas apskatīt pensionētas Rīgas aktrises un baletdejojotājas. Kolkā vienu gandrīz aizmirstam. Pie Šlīteres bākas dabas takas plakāta ērce tā sabaida ceļotājas, ka šoreiz gluži visas aši iesprūk busiņā atpakaļ. Toties pa ceļam kāda dāma uzstājīgi lūdz apstāties. Izrādās, sadomājusi pasēdēt liedagā... Paliekam ar šoferi vieni. Vedējs dūmīgs, jo darbalaiks drīz beidzas...

Kas vēl? Meitenes ir gribējušas zināt, cik veca bijusi Zaļā jumprava, puīši vaicājuši par pils celtniecību un to, kāpēc bākas ir apaļas.

Ar ceļotājiem garlaicīgi nav!»

apvienību *Ziemeļkurzeme*. Ziņas tai gatavojām amatnieku projektā, pieaicinot arī Šlīteres nacionālā parka pārstāvi, tūrisma un lībiešu kultū-

ras lietpratējus. Galveno darbu, lapu iekārtojot, paveica Lauris Laičāns, kurš arī amatnieku projektā darbojās kā interneta lapas speciālists. Pagaidām ziņas ir latviski un angliiski. Lapas izveide nozīmē arī to, ka ziņas regulāri jāatsvaidzina.

Ar Dundagas pagasta padomes līdzfinansējumu un tās pārziņā jau

projekts *Ziemeļkurzemes līvu seno amatu un kultūrvides iezīmju kopšana*. To finansiāli atbalsta ES un Latvijas valsts. Projekta būtība ir uzturēt un daudzina lībiešu kultūras iezīmes. Tas cieši saistās ar tūrisma attīstību.

Galvenais ieguvums ir atspajds amatnieku darbam. Esam iegādājušies aprīkojumu kokamatniekiem, kas pili ierīkojuši darbnīcu. To pārzina Tālis Frišenfēlds, kurš kopā ar Ģirtu Freibergu abos projektos mācīja skolēnus kokmata gudrībās. Darbnīca domāta arī citiem pagasta kokamatniekiem, lai rastos mūsu pusei raksturīgi, daudzveidīgi, tūristus kārdinoši suvenīri. Tādu joprojām trūkst. Bet varbūt tieši tev, lasītāj, ir kāds priekšlikums, kā veicināt amatnieku izstrādājumus tūrisma sezonā?

Pirmos Dundagas keramikas atdzimšanas asnus manījām šogad pils svētkos. Sadarbojoties ar SIA *Dundaga* un keramiķi Velgu Eizenbergu, turpinām strādāt, lai slūžu namiņu atbilstu par tūristiem pievilcīgu senā amata paušanas un Dundagas keramikas izstrādājumu iegādes vietu.

Jauns ieguvums ir filma tūristiem latviešu un angļu valodā *No Dundagas līdz Kolkai*. Nākamgad ceram iegūt aparatūru, lai filmu regulāri rādītu ceļotājiem.

Šogad māksliniece Dace Čodera sadarbībā ar TIC radījusi *Ziemeļkurzemes* un Dundagas slavenākajiem dabas un kultūras objektiem veltītu zīmējumu sēriju. Tā aplūkojama izstāžu zālē tūrisma sezonā un

arī interneta lapā sadaļā *Iepazīsti! Objekti zīmējumos*.

Jādomā par profesionālu pils un novada vēstures ekspozīciju. Šogad izlīdzinājām ar vietējo cilvēku atvēlētu un no Talsu muzeja patapinātu padomjulaika un senāku mūspuses priekšmetu izstādi. Paldies Dundagas mākslas un mūzikas skolas mākslas nodaļai, kas laipni atvēlēja savus darbus! Brīnumjaukie darbi, kas vienmēr aplūkojami pils 3. stāvā, arvien izpelnās ceļotāju apbrīnu.

Paldies Ivetai, Irēnai un īpaši Sandrai, kas palīdzējušas pārtulkot vāciski, krieviski un angliiski dažādu tekstus!

Darbalauks ir plašs, jo jāizstrādā un jāapgūst jauni maršruti, sadarbībā ar īpašniekiem un tūrisma uzņēmējiem jāsapoš dažādi objekti.

Alanda Pūliņa

Kubalu skolā — muzejā

Senajā skolas namā bijuši 1335 ciemiņi, par 287 vairāk nekā pērn.

Ļaudis šajā muzejā skolā grib mācīties! Ar apmeklējumu mūs pagodinājuši jaunlaulātie, priecīgs pārstāvis bija Ventspils muzeja darbinieku ciemošanās.

Esam sarīkojuši 3 pasākumus: 1905. gada notikumiem veltītu Lat-

vijas Nacionālās bibliotēkas grāmatu izstādi; Dundagas bibliotēkā noticis pasākums *Dundagā pirms 100 gadiem*, plašāku priekšstatu par muzeja darbību vispār un pēdējo tā izdevumu «Dundagas apvidus folklorā. Ernesta Dinsberga devums» sniedzām diskusiju klubā *Autogrāfs Ventspilī*.

Priecājamies, ka muzeja krājums ir kļuvis bagātāks ar 405 fotogrāfi-

jām, dokumentiem, rokrakstiem, arī Dundagas Sadraudzīgās biedrības *Vārpa* kora tērpu. Daudz pūlējāmies, gatavojot Ernesta Dinsberga latviešu literatūras vēsturē nozīmīgo literāro darbu publicēšanu internetā, analizējot ar Dundagas pagastu saistītos agrāko laiku *Ventas Balss* rakstus un gatavojot pārskata rādītājus.

Papildus pašvaldības izdalītajiem budžeta līdzekļiem muzejs saņēmis arī lielākus atbalsta piešķirumus. Par Valsts Kultūras pieminekļu in-

spekcijas piešķirtajiem Ls 1000 un Dundagas pagasta padomes papildus iedalītajiem Ls 2689,11 nostiprināti skolas ēkas ziemeļu fasādes pamati un izbūvēta pamatu lokālā drenāža; par Zaļo un zemnieku savienības partijas iedalītajiem Ls 1000 iegādātas 2 iekārtas gaisa sausināšanai muzeja ekspozīciju telpās, savukārt muzeja pasākumu un ekspozīcijas tehniskajam nodrošinājumam turpmāk kalpos videoprojektors.

Mūsu draugu un labvēļu atbalsts

noteikti nāks par svētību vecajam skolas namam un muzeja darbam turpmāk.

Arī tagad, Ziemsvētku laikā, ir pamats pieminēt mūsu lielo gara strādnieku Ernestu Dinsbergu, kurš pirmais latviešu valodā pārcēlis pazīstamo vācu tautasdziesmu:

*Ak, eglīte, ak, eglīte,
Tu pastāvēja esi.
Tu zaļo ziemas aukstumā
Tāpat kā vasars' karstumā.*

Ivars Abajs, muzeja vadītājs

Liekam aiz auss

Kas jauns pagastā?

Ziņo izpilddirektors Andris Kojro.

Pavisam īsi par aizvadāmā gada nozīmīgāko.

Pirmsskolas izglītības iestādē *Kurzemīte* esam nosiltinājuši ēkas un nomainījuši durvis, gada sākumā pārbūvējām katlumāju, tagad — virtuvi. Nākamā gada sākumā darbi virtuvē jāpabeidz.

Arī mūsu bērnodārzā jau veido-

jas rinda (gaida apmēram 20 bērnu), tāpēc jāizremontē telpas vienai grupai. Tās varētu būt gatavas aprīlī vai maijā.

Visvairāk ieguvumu *Mazajai skolai*. Izdevās uzklāt jaunu jumtu, nomainīt logus, līdz februārim jāpabeidz darbi, ierīkojot jaunu virtuves bloku. Te būs ēdienu izdales vieta. Pēc tam sāksim atjaunot *Lielās skolas* virtuvi.

Pilnībā gatavi ir 8 no 12 remontēt paredzamajiem pagasta meža ceļiem. Pastrādāts ir tiešām labi. Līdz pirmajam martam jātiek galā ar atlikušajiem ceļiem. Tas, ka pagasta ceļi ir labā stāvoklī, būs liels visu mūsu ieguvums.

Esam tikuši pie jaunas ietves, kas ved no veikala *Top!* līdz Šlīteres ielai, pie šī veikala arī pārveidots stāvlaukums. *Kurzemītes* un pils katlumājās ievietoti jauni katli.

Vismaz viens darbs nav pabeigts. Nākamgad centrā jāierīko videonovērošana.

Alnis Auziņš

**LAI NEVAJAG
NE KAUKT,
NE BĻAUT,
DER TRĪSREIZ
APDOMĀT,
PIRMS ŠAUT!**

Projekta seminārā

23. XI seminārā *Jaunmaros Tal-* su pilsētas domes, Ģibuļu, Īves un Laucienas pagasta sociālie darbinieki iepazīnās ar mūsu pagastā notiekošo projektu *Sociālās rehabilitācijas programmas papildināšana un ieviešana Dundagas pagastā no vardarbības cietušām sievietēm un jauniešiem*.

Semināra ievadā projekta vadītājs Valdis Rande pastāstīja par ie-

ceri, par līdzekļu izlietojumu un pārskatu iesniegšanu. Randes kungs norādīja — lai gan jāsaskaras ar grūtībām, tomēr ir lietderīgi rakstīt projektus.

Pēc tam projekta darbinieces, grupu vadītājas Alfa Auziņa, Dace Bergmane un Ieva Freimute klātesošos iesaistīja dažādās nodarbībās, kā savstarpējā iepazīšanās spēle, *vēlējuma* maisiņi, pastāstīja par

savu pieredzi projektā, izstrādātājam tēzēm (*Kas ir vardarbība? Kā izvairīties no vardarbības? Bailes, Dusmas u.c.*), dalījās pārdomās par plūsiem un mīnusiem.

Projekta darbinieki novēl visiem mieru, satiecību un sirds gaišumu. Priecīgus Ziemassvētkus!

Dace Bergmane

Sidrabiņa lietīnš Iija...

Šai piemērotajai dziesmai skatīt, 16. XII pēcpusdienās pie vidusskolas iededzām lielo eglī.

Diemžēl prieku jau pirms tam bija mazinājuši vandāļi, nogriežot spuldzītes un sabojājot rotājumus.

Folkloras kopa *Talsi*, tērpusies maskās, tik sparīgi centās iesaistīt klātesošos dziesmās un rotaļās, ka vienaldzīgs nepalika pat pagasta padomes priekšsēdētājs Austris

Kristapsons, lai gan stiprais lietus daudzus atturēja līdzdarboties. Un tomēr egle iedegās!

Pateicamies visiem, kas pūlējās, lai mums būtu koša svētku egle kā vienmēr. Tomēr, kārtējo reizi saskaroties ar huligānu izlēcieniem, jājautā — varbūt turpmāk neko nevajag?

Smaida Šnikvalde

Ciemos

JAUNDUNDAGA

Turpinājums. Sākumu sk. 10. (56.) num.

Jaundundagas sākums ciema ļaužu nostāstos

Kārlis Ludevigs, dz. 1922.g. *Laktiņos*, kopš 20. gs. 50. gadiem dzīvo *Apšeniekos*:

«Pagastnamu (tagad tur ir pansija) laikam uzcēla ar barona piekrišanu. Iztaisīja arī ceļu cauri no Vīdales ceļa uz Mazirbes ceļu. Pagastmājas būvdarbus vadīja vecais Mežgrāvis. Viņam pašam bija māja pa Mazirbes ceļu pretī pareizticīgo

stādījumus. Liepa pils pagalmā ir viņa stādīta.

Šīs visas skaitījās nomas zemes un tika sadalītas vēl baronu laikos mazos pleķīšos. Lapiņam piešķīra zemi kā dārzniekam. Barons no Vācijas bija atvedis augļukokus un piecus sešus iedevus vecvectēvam. Tos viņš arī pirmos bija iestādījis. 1902. gadā Lapiņš sācis celt mūsu māju.»

• Jaundundagā pie jaunā pagasta nama pirmais atklātais pagasta iedzīvotāju mītiņš. Foto no KSM krājumiem

baznīcai. Jelgavā cara laikos, šķiet, bija guberņas centrs, un tur, kā Mežgrāvis man stāstīja, strādājis viņa draugs, kas varējis dabūt līdzekļus pagastmājai. Toreiz jau viss maksāja zelta naudu. Mežgrāvis Dundagā cēlis vēl arī citas mājas.

Apmēram tajā pašā laikā celta arī jaunā nespējnieku māja jeb nabagmāja, kā toreiz tautā sauca. Jaunā nespējnieku māja ir pašreizējais Lankeļa pansionāts.»

Ilga Vitmane (Sirkele), dz. 1929. g. *Graudiņos*, (tagad *Aviņi*): «*Ādģēru* saimnieks (pirms neatkarīgās Latvijas) esot bijis pagastvecis un sataisījis parādus, viņa saimniecība esot iekūlāta un arī sadalīta.»

Vija Purmale, dz. 1945. g. *Lapiņos* (*Ausekļos*): «Mans vecvectēvs Pauls Lapiņš (pa mammas līniju) bija piln dārznieks, beidzis Penzas dārkopības skolu. Cēlies no kuršu ģonim, no Turlavas puses, bet es nesmu galus atradusi. Pauls kalpojis baronam Ostenzakenam un ar ģimeni dzīvojis *Likajā muižā*. Kur tagad ir tirgus laukums, tur bija lielās vīna mājas, audzēja vīnogas, bija dārzniecība. Pauls arī kopa pils ap-

PAR PIEKTO GADU

Dundagas pagasta revolucionāru biogrāfijas

1905. gada aprīlī uradņiks J. Celms ievērojis, ka Mitlers, atbraucis no Talsiem, nav braucis tūlī uz Jaundundagu ar pasta somu, kur toreiz atradās pagasta valde, bet vispirms nodevis kādu paku patērētāju biedrībā. Nākošā dienā Celms prasījis Mitleram: «Vai tu tikai nepiegādā mūsu sociālistiem proklamācijas no Talsu sociālistiem?» Mitlers paskaidrojis, ka viņam gandrīz ar katru braucienu kaut kas jāatved patērētāju biedrībai, vai nu skolēnu burtnīcas, dažādas rakstāmlietas, vai arī dažreiz citas mantas.

1905. gada 29. augustā arestē Nevejas skolas skolotāju Frici Dancigeru. Jaunajā mācību gadā [Jānim — I. A.] Niegliņam jāpilda arī skolas pārziņa pienākumi. Uz pirmo legālo plašo mītiņu Jaundundagā 22. oktobrī viņš ieradās ar visiem saviem skolēniem.

22. oktobrī Jaundundagā nolikts pirmais legālais mītiņš. Iepriekšējā

naktī Oders uzvelk sarkano karogu uz veco pagasta namu, kas plīvoja līdz vakaram. 22. oktobrī *Dižkalnu* saimnieks Kārlis Altendzels aizved divjūga ratos visus savus gājējus uz pirmo likumīgi atļauto tautas sapulci Jaundundagā. Ratos plīvoja Freiberga karogs *Lai dzīvo sociālisms!* Šo karogu Freibergs vēlāk uzdāvina savam pulciņam.

Jaundundagā pie jaunā pagasta nama pirmais atklātais pagasta iedzīvotāju mītiņš. Plašajā laukumā nepārredzama ļaužu jūra. Pa visiem ceļiem vēl plūst jauni ļaužu pulki ar vairākiem karogiem. Vairāki mītiņa dalībnieki ierodas braukšus. Daži lauksaimnieki atbrauc ar visiem saviem algādžiem un laukstrādniecēm. Divi pūtēju orķestri nepātraukti skandina revolucionārās dziesmas un maršus. Kā jau rudenī, diena ir apmākusies, bet ļaužu sejas ir pavasarīgi saulainas. Beidzot mūzika apklust. Piepeši atskan marša tempā *Varšavjanka* — poļu revolucionāru maršs — *Ienaida negaisi pāri mums krājas...* Diriģē Pauls Liepiņš. Dziesmu pavada apvienotais pūtēju orķestris. Tā izskanēja ar lielu aizrautību, kas radīja milzīgu sajūsmu. Garastāvoklis mītiņa dalībniekiem sevišķi pacilāts. Daudziem no lielās sajūsmas acīs spīd prieka asaras.

Vēl vienmēr nāk klāt pa vairākiem ceļiem jauni pulciņi ar karogiem. P. Liepiņš diriģē *Biedri, nu ceļaties kājās*, pēc tam *Draugs draugam teic: klau, brālīt, beidz priekš kungiem sviedrus liet!* Dziesmas pavada orķestris. Ļaužu sajūsma arvien vēl pieaug, un viņu sejās staro uzvaras prieks. Tribīnei tuvojas CK propagandists Melnbārdis. Dziesmas apklust. Tikko Melnbārdis uzkāpj tribīnē, viņš paziņo, ka aprīņķa priekšnieka palīgs Jukmenčuks vēl nav atbrīvojis Andreju Ventu, kas smok pils pagrabā jau astoto dienu. Mēs aizsūtām daudzūkstošu mītiņa dalībnieku vārdā trīs delegātus F. Ošmežu, E. Pētersonu un Ž. Karlsbergu pie Jukmenčuka pieprasīt nekavējoši atbrīvot A. Ventu. Pēc neilga laika delegāti ieradās mītiņā kopā ar Ventu, kad Ventspils organizācijas komitejas loceklis Roberts Birznieks sāka savu aizraujošu runu ar kvēlu aicinājumu: «Lai dzīvo mūsu neuzvaramais sarkanais karogs!»

Fricis Ošmežs nošauts 6. februārī kopā ar Ernestu Pētersonu Jaundundagā, netālu no ārsta dzīvokļa. Apbedīts Ildzeres ciema kapos vienā bedrē ar E. Pētersonu un J. Petrovicu, kas nošauts 4. februārī.

Ziņas iegūtas no LPSR CVA 4569. f., 1. apr., 192. l., 1. lp. KSM

K.L.: «*Laktiņos* pavadīju dažus agrās bērnības gadus. Taču arī vēlāk, jau dzīvojot piln, bieži ciemojos un pat dzīvoju pie tantes *Laktiņos*. Viņa man bija tikpat kā audzumaite. Vie-

nā istabā viņai glabājās liela Krievijas ķeizara fotogrāfija. Piektā gada demonstrācijas laikā pie pagastnama viens runātājs esot bijis ar lielu bārdi. Kad dragūni sākuši demonstrantus vajāt, bārdainis aizmucis. Runātāju meklējuši pa visām apkārtnes mājām, arī *Laktiņos*. Kā ieraudzījuši ķeizara bildi pie sienas, tā uzreiz visi zaldāti ieņēmuši miera stāju, rokas pie cepurēm, un tūlīt pa durvīm ārā.»

VĒL NO SENIEM LAIKIEM

K.L.: «Vecā nabagmāja, vienkārša koka ēka ar diviem trim iedzīvotājiem, atradusies apmēram tur, kur tagad dzīvo Gunārs Cielava. Viena no iemītniecēm bija Līna Dubrova, kas staigāja pa pagastu ar kuli uz muguras. Kādreiz pagastmāja bija ar diviem stāviem un nabagmāja ar vienu. Ilgas Vitmanes (Sirkeles) mamma stāstīja, ka tad, kad cēluši nabagmāju, strādnieki viņu, mazu meiteni, nesuši augšā uz stalažām, un viņa nobijusies.»

I.V.: «Te, kur mēs dzīvojām, saimniekam — manam mātes tē-

lai viņiem būtu, kur strādāt. Tā arī noticis, divi brāļi skolotāji te strādājuši. Mājas otru galu iznomājuši pareizbāzņīcai. Augšā pašiem bijis dzīvoklis, un vēl bērniem internāts bijis. Tas varēja būt ap 1880. gadu. Mamma bijusi izsūtīta, pārnākusi no Krievijas un apmetusies Rīgā. Viņa bija uzdevusi, ka uz laukiem ir radi. Viņas māte tad bijusi slimnīcā Jelgavā. Pagasta valdē teikuši, ja nemšot vedomāti pie sevis, tad varot nākt te dzīvot. Tā viņa te atnākusi.»

Kārļa Rozenfelda atmiņas, pierakstītas Jūrmalā 1993. gada februārī

Mūs ledlauž «Krišjāns Valdemārs» kapteins bi atkal Veidners. Cēlies no *Ādģēr* māj. Āžos bijis baronam muižkungs Mitlers. No tā tēvs pirk Jaundundaga zēm pa 300 rubļem. Tas viss bi pagast zēm. Tēvs bi rentnieks, tikai pēc būtības. Tēvam bi katr gād jamaksa rent pa to pagastam. Tēvs nopirk no Mitler. Izspridzne akmeņš, uztaisij rudzs. Un uztaisij to māj tur Jaundundaga. Viņam ir arī plāv Vedlās. (Veidner vis

• Pagasta valde 20. gs. 20. gados. 2. rindā 1. no kreisās fotogrāfs Andrejs Bergholcs, 4. no labās jaunā pagastnama būvdarbu vadītājs Mežgrāvis, augšējā rindā 2. no labās K. Ludeviga tēvs Jānis. Pirmajā rindā 4. no labās pagastvecis Burnevics, pa kreisi no Burnevica Jānis Sauleskalns.

vam — uzvārds bija Graudiņš, tāpēc arī pirmais mājvārds bija *Graudiņi*. Vecaistēvs gan nebija pats pirmais saimnieks. Pirmais, laikam uzvārdā Jēgermans, bijis manas vecāmātes radnieks. Māja celta pirms 1900. gada. Tātad *Ādģēri* sadalīti cara laikos. Mums blakus bija Alksbirzes māja, tur dzīvoja mana krustmāte. Kad viņa nomira, tas pārgāja man. 2,8 ha pa divām saimniecībām kopā. Kad veco māju ārdījām nost, kas tie bija par cietiem kokiem, zāģis iekšā negāja!

Mans vecaistēvs bija dienējis pie kungiem, kas viņš bija, īsti nezinu, kaut kāds staļļvagars. Vecaimātei brāļi vai brāļabērni, Jēgermaņi, bija izmācījušies par skolotājiem un šo māju cēluši ar domu ierīkot skolu,

ir apdāvinat cilvēk: viens ir kapteins, viens ir aptiekars, viens ir inženiers Brocen fabrika (jaunākais), Eglite (arī no Veidneriem) skolotāj. Jaunākais Pouls bij.) Tā zem bi pagastam atdot.

Kubalu skolas-muzeja (KSM) krājums

Alnis Auziņš

Autors pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā I. Abajam, K. Ludevigam, M. Lūsei, V. Purmalei, I. Šāvējai un I. Vitmanei.

Turpinājums nākamajā numurā

Sveiks, lai dzīvo!

Jaukais jubilejas sarīkojums

28. novembra pēcpusdienā bērnudārza zālē Arnolds Auziņš un Dundadznieks svinēja jubileju — kopā 80.

Sarīkojums sākās ar laikraksta *Dundadznieks* redaktora Aļņa Auziņa sagatavoto konkursu par 5 gados avīzē rakstīto. Katrs ciemiņš varēja pārbaudīt savu atmiņu. Vislabākās zināšanas šajā asprātīgajā pārbaudījumā izrādīja 9. a klases skolniece Guna Puršele. Par to viņai tika balva — Arnolda Auziņa jaunākā dzejoļu grāmata. Kad *Dundadznieku* svei-

ca cienījamais Vilnis Mitlers duņdžiņu mēlē, zālē valdīja pilnīgs klusums: bija interesanti klausīties un arī saprast. Dainis Stalts, suminot *Dundadznieku*, runāja gan lībiski, gan latviski. Sveicēju pulkā bija mazirbnieki un paši dundadznieki, arī bijušais Dundagas pagasta priekšsēdētājs Gunārs Laicāns un tagadējais — Austris Kristapsons.

Tad tika godināts jubilārs Arnolds Auziņš, viens no retajiem novadniekiem, kas labprāt viesojas un uzstājas Dundagā. Skolēni un skolotājas Austra Auziņa, Aija Freiberga, Vaira Kamara un bibliotekāre Daiga Muželovska runāja viņa dzejoļus un prozas darbu fragmentus. Ar atmiņu drumstalām, nopietnām un arī komiskām, uzstājās pats jubilārs. Protams, dzejniekam sveicēju netrūka: viņš Dundagā ir iemīlots.

Daudz ziedu un dāvanu, joku un asprātības, sirsnības un mīlestības — tāda bija šī jaukā novembra jubilejas pēcpusdiena.

Diāna Siliņa

Vedam svētkus sētiņā

Pašu rokām, pašu sirdīm

Sesto gadu pēc kārtas pirms Ziemassvētkiem un gadumijas pilī rokdarbniekus, apmeklētājus, pircējus un ideju aizguvējus priecēja izstāde *Pats savām rokām*. Šogad vismaz divtik kupla, jo dundadznieku adījumus, tamborējumus, pinumus un grebumus papildināja *Musturkluba* dalībnieču raibu raibie darbi.

Adījumi, tamborējumi, pinumi un... Veltas Metenes plēdas. Tā jaukā atmiņā palikusi pirmā izstāde — tirzīņš pils lielajā zālē. Arī pārējās izstādes un sevišķi jau atklāšanas vienmēr bijušas siltas un mīlas, gluži kā mīkstās zeķes un pūkainie džemperī, piešķirot notikumam jauku mājīguma un kopības noskaņu.

Šoreiz līdzās jau zināmu meista-

ru darinājumiem — un autoru vidū ir tādi lietpratēji kā Lillija Gleglu (Adventa vainagi), Edvīns Klēvers (karotītes), Dzintra Janberga (zeķes), Arnolds Grīnfelds (grozi) — arī pavisam jauni censoņi, kā Alise un Roberts Bāliņi (sveces). Visjaunākie dalībnieki izstādes atklāšanā no Smaldas Šnikvaldes saņem pamudinājuma balviņas. Sandra un Rasa Kokore-

vičas piedāvā gan zeķes, gan lelles (sk. foto). Maruta Šulce ir apgleznojusi pudeles. Dāmu klubiņa dalībnieces piedāvā idejas dāvanu iesaiņošanai. Šoreiz izstādē neredzam Silvas Gulbes darinājumus, toties Silva ar dzīvesbiedru ir rosīgo skatītāju pulkā. Rosīgo gan, jo apmeklētāju interese ir neviltota. Cilvēki iztaujā autorus par dažādiem darbu tapšanas knifiem, domās salīdzina pašu pieredzi ar šeit redzamo.

Bet izstādes ir divas. Kolonzālē ir piepildīta ar *Musturkluba* darbiem. Par tā darbību pastāsta gan kluba vadītāja Baiba Andersone, gan mūsu pašu Ruta Bērziņa, kas arī iesaistījies itin mūsdienīgajā nodarbē. Klubs darbojas ar interneta starpniecību (lapa www.musturs.lv), un tā dalībnieces ir latviski lasošās rokdarbnieces (tātad arī ārpus Latvi-

jas mītošas). Ļoti interesanti top musturdeķi. Kāda dalīb-niece pasūta sev deķi, uz d o d o t tēmu, un to atsevišķi darina daudzas kluba dalīb-nieces, katra pēc kārtas noadot, notamborējot vai kādā citā tehnikā darinot vienu vai vairākus noteikta lieluma kvadrātņus (parasti 20 x 20 cm). Bieži vien daudzas autore klātienē ne-

Sandra un Rasa Kokorevičs

maz nav tikušās... Kolonzālē bija iespējams aplūkot arī šādi tapušus darbus, tāpat iegādāties dzijas.

Alnis Auziņš

Pētera Plakida autorkoncertā

Gada nogale mūs lutināja ar kultūras sarīkojumiem. Decembra pirmajā dienā pils zālī piepildīja komponista Pētera Plakida mūzika.

Pavisam autorkoncertā izskanēja 21 skaņdarbs — solo un kora dziesmas, instrumentāli darbi. Komponista mūzika ir gana sarežģīta, bez lipīgiem melodiņiem, tālab prasa lielu uzmanību. Viena kopīga iezīme — muzikālo sacerējumu neparastais īsums, kas domas uztverei nāca tikai par labu. Koncertā lieliski sadziedājās Dundagas, Talsu un Valdemārpils mūzikas skolu audzēkņi, kā arī Dun-

dagas vidusskolas jaunāko klašu dziedātāji, bet savdabīgā muzikālā sarīkojuma virsotne bija čellista Ivāra Bezprozvanova muzicēšana pašā izskaņā. Pieredzējušais, profesionālais mūziķis dažos īsos priekšnesumos atklājās arī kā vienkārša un reizē pievilcīga personība. Mūzikā paust humoru ir grūtāk nekā literatūrā, bet čellistam tas jauki izdevās skaņdarbā, kura atskaņošanā meis-

tars iztika bez locīņa. Savukārt pats komponists dažos vārdos uzskatāmi paskaidroja labās un kreisās rokas nozīmi nelielās klavierkompozīcijās. No pārējiem muzikālajiem priekšnesumiem man īpaši gribas izcelt variācijas *Spēlē, spēlmani!* par tautasdziesmu tēmu, ko atskaņoja mūsu mākslas un mūzikas skolas vijolspēles 7. klases audzēkne Una Lielanse. Muzikālie priekšnesumi raiti vijās ar Pētera Plakida atbildēm uz iepriekš sagatavotiem dundadznieku jautājumiem. Tas deva papildu ieskatu mā-

slinieka personībā. Sandra Lielanse skaidroja krāsu lietojumu jautājumu lapiņās, uzsverot saules nozīmi komponista daiļradē. Tieši šis motīvs bija galvenais Dundagas mākslas skolas audzēkņu darbu izstādē, — mazie mākslinieki bija iedvesmojušies no komponista daiļrades.

Paldies par nopietnās mūzikas pēcpusdienu visiem tās sagatavotājiem. Varbūt nākotnē vēl šad tad baudīsim līdzīgus nopietnās mūzikas sarīkojumus? Varbūt mūsu mūzikas profesionāļus var iedvesmot Jāņa Ābola mantojums?

Alnis Auziņš

Ventspilnieki ieskandē Adventu

2. XII vakarā Ventspils kultūras centra sieviešu koris *Venda* un Ventspils mūzikas skolas audzēkņi pilī ieskandēja Adventu.

Pilī valdīja īpaša noskaņa. Ieejot pa lielajām durvīm, katru sagaidīja koks ar aizdegtām svēcēm zaros, bet uz abu zaļu palodžēm gaismēnu rotaļās mijās citas sveces.

Koncerta pirmajā daļā skanēja dzeja un Ziemassvētku dziesmas angļu un latīņu valodā. Dažu dziesmu nosaukumi jau vien liecināja par sa-

tura ievirzi: «Bērniņš silītē», «Nāciet uz Bētlemi», «Kad Marijai piedzima bērniņš». Savdabīgi, ka dziedājumus pavadīja ne tikai klavierspēle, bet dažas dziesmas arī saksofona smeldzīgā balss. Izskanā latviski klausījamies dziesmu «Klusa nakts, svēta nakts».

Otrā daļa bija īsts pārsteigums —

mūzikla «Mans Ziemassvētku prieks» fragmentu pirmizrāde. Ar to iepazīstināja pati autore, gados jaunā Ieva Marta Henčele, sacīdama, ka uzrakstīt šo darbu bijis viņas sapnis un lūgums Dievam. Mūzikla pamatideja — vārdam ir liels spēks. Mūsdienās tik daudz ar to nokaujam. Ir iecere rādīt šo darbu skolās, lai pusaudži no malas ieraudzītu skolēnu savstarpējās attiecības, padomātu par līderiem un atstumtajiem, par to, kā kurš no viņiem jūtas. Autore uzsvēra, cik būtiski novērtēt apkārtējos. Nav jāgaida, kad būsime vecmā-

miņas un vectētiņi, labi varam satikt tagad un tepat, arī ar saviem klasesbiedriem, vecākiem un skolotājiem. I. M. Henčele aicināja jauno darbu izbaudīt.

Tas bija gan spraigs, gan lirisks. Virmoja īsta skolas dzīve, kurā klases līdere un kopā ar viņu arī pārējie klasesbiedri izsmēja un atstūma zēnu — citādāku nekā viņi. «Kļūsti tāds kā mēs! Dzīvē tas noderēs!» — tāda bija viņu pamatprasība. Zēns, protams, bija ļoti nelaimīgs, jo «vārdiem kā nātrēm katru dienu es dzelsts». Viss gan beidzās laimīgi — uzzinot,

ka zēns spēlē ģitāru un sacer dziesmas, kādas citas klases skolēns uzaicina viņu piedalīties skolas Ziemassvētku koncertā. Tur arī notiek izlīdzināšanās: viņš uzstājas ar pašsacerētu darbu, ko velta ne tikai vecākiem un skolotājiem, bet arī klasesbiedriem. Tātad zēns piedēvis arī saviem pāridarītājiem.

Prieks, ka koncerts bija diezgan labi apmeklēts un ieradušies bija tie, kam tas patiešām sagādāja brīnišķīgus mirkļus.

Diāna Siliņa

Plēpis, Poruks ... Sandra

3. XII pils lielajā zālē samērā kuplu klausītāju loku pulcēja aktieris Rūdolfs Plēpis un dziedātāja Sandra.

Jau Pētera Plakida autorkoncertā iepriecināja vienkāršais, bet tuvējai gadumijai piemērotais skatuves dekorējums: daži stilizēti logi, kuros deg mazas svēcītes. Šoreiz pustumsā iekārtojums šķita īpaši romantisks un piederīgs aktiera deklamētajai un dziedātajai latviešu klasiskajai dzejai. Poruks, Blaumanis, Bārda, Ziemeļnieks. Viena no vakara virsot-

nēm — nezināma komponista sen sacerēta dziesma ar Jāņa Ziemeļnieka dzeju. Rūdolfam Plēpim izdevās uzburt gan priekpilno Ziemassvētku gaidu noskaņu, gan šīs pasaules skarbo pretišķību radīto smeldzi. Tur vajag talantu plus jūtīgu sirdi, un abu šo mantu netrūkst ne aktierim, ne dzejniekam.

Saprotams, ka dzirdējām visai

daudz Jāņa Poruka vārsmu. Ar mūsu izcili dzejisko dzejnieku Rūdolfs Plēpis pēdējos gados piedzīvojis radoša pacēluma brīžus.

Citā toņkārtā izskanēja Imanta Ziedoņa publicistiski kaismīgie vārdi. Mani visvairāk skāra izteiksmīgi norunātais dzejolis par «jo». Pretrunīgi uztvēru Ziedoņa senos tekstus, kā *Kurzemīti*. Atceros, kā tieši šos pašus fragmentus Rūdolfs Plēpis runāja no vecās, labās Jaunatnes teātra skatuves, pat skatītāju atsaucība man joprojām acu priekšā. Tagad... tomēr ir citi laiki un prasās mazliet citi uzsvāri. Ziemeļnieka mākslas va-

lodā pārkausētā dzīves patiesība mūsdienās izskan pirmreizīgi un trāpa kā zibens. Kurzemītes *senajai dziesmai* tā kā pietrūka *jaunu skaņu*.

Interesanti bija aktiera nelielie skaidrojumi par Edgara Liepiņa dziesmu tapšanas tehnisko pusi. Varbūt šādu, aktiera personisku un reizē kultūrvēsturisku iespraudumu būtu gribējies vairāk. Vienīgi ar Jāni Dresleru nebija gluži tā, ka viņu pēc izsūtījuma nemaz nebūtu publicējuši. Tajā pašā *Dadzī* drukāja. Rokas gan tā drebējušas, ka ar vienu pieturējis otru, lai kaut cik rakstāmo savaldītu. Esmu skatījies un lasījis viņa kolhoz-

nieku dzīves ainiņas — pārsmieties var. Tas laikam bija tā laika paradokss — modrie sargi mušas pārvērtā ziloņos un kāra pie lielā zvana, toties nepārprotamu režīma pavilkšanu uz zoba reizēm brīnumainā kārtā palaida garām. Bet tas nu tā.

Gluži citā toņkārtā izskanēja Sandras uzstāšanās. Savā ziņā visa programma salūza divās daļās, jo tās krietni atšķīrās. Taču abu mākslinieku apvienība acīmredzot iecerēta, lai aptvertu pēc iespējas plašāku, atšķirīgu klausītāju loku. Arī Dundagā Sandrai piekritēju netrūka.

Alnis Auziņš

Pūka skola decembrī

Bērnu dienas centra *Mājas* vadītāja Alfa Auziņa jūnijā stāstīja par *Pūka skolu*. Kas paveikts un kas no jauna iecerēts?

«Ap Ziemassvētkiem beidzam projektu *Bērnu vides izglītības centrs Pūka skola*. *Pūka skola* tāpēc, ka grāmatai par lācēnu ir astoņdesmit un tās tēli — jauki un uzrunājoši. *Pūka skolā* darbojušies visi centra bērni, kas cītīgi klausījušies par putnu un peļu dzīvi Latvijā, mācījušies pagatavot būrīšus, nav baidījušies ar savām rokām ko noderīgu izveidot, arī kādu papīru no zemes pacelt. Roku pielikuši gandrīz visi, bet čaklākie bijuši kādi divdesmit.

Pūka skola sauc atmiņā pavasara talku, kad sakopām bruģi, *ekspotīciju* uz Polu, vasaras nodarbības Talsu Mācītājmuižā, *Laumu* dabas parkā un pie jūras, izstādi Šlīteres bākā, zaļu lasīšanu un kaltēšanu, lai ziemā centrā nepietrūktu tējas. Rudenī notikušas mācību stundas par putniem un trusīša mazajiem draugiem, piemēram, pelēm. Kopā ar Ivaru Dambergu esam gatavojuši barotavu putniem un iemācījušies izveidot eglītei kāju. Projektu līdzēja īstenot Latvijas

Vides aizsardzības fonds. Tajā iepazīnām brīnišķīgus cilvēkus. Novēlam jebkuram projektam tik atsaucīgus naudas devējus!

Pūka skolu nesavtīgi atbalstīja Šlīteres nacionālā parka speciālisti, kas stāstīja bērniem par putniem un dzīvniekiem. Kopā vērojām putnus Kolkasragā. Šie cilvēki visu laiku bijuši mums labi draugi, nekad nav atteikuši palīdzēt. Ceram kopā strādāt arī turpmāk. Īpaši mīļš paldies Kitijai Ivanovai, Dzintrai Janbergai un Marutai Šulcei par darbošanos *Pūka skolā*! Taču pamatu pamats visai mūsu centra darbībai ir pašvaldības pretimnākšana. Ar to lepojamies, jo vietējo

pašvaldību atbalstītu bērnu centru Latvijā ir maz.

Ziemassvētkus gaidām arī mēs. Decembra vidū *Pūka skolas* audzēkņi saņems pirmās liecības, tas būs padarītā novērtējums (skatīt attēlu).

Pūka skola čāpo tālāk — tā varētu nosaukt nākamo projektu, jo iesāktais jāturpina. Skolas galvenais uzdevums ir padarīt dzirdīgākas ausis, redzīgākas acis, darbīgākas rokas, bet pats svarīgākais — atvērtu, mīlošu sirdi, kas ierauga varbūt pašu sīkāko būtini sev blakus: kādu puķīti, dzīvnieciņu. Ar to sākas mīlestība citam pret citu. Ziemassvētkos novēlam mīlestību un saskaņu, un mieru visiem mūsu mīļajiem!»

Diāna Siliņa

RINALDA PŪKLIECĪBA
2006. GADA ZIEMASSVĒTKOS

Ne no maizes vien

Kārlis Ludevigs: «Eju ticības dēļ.»

Sestajās luterāņu draudzes dienās nākamā gada 30. jūnijā un 1. jūlijā gribam atcerēties savu vēsturi. Tik vienkārši un tik grūti. Gluži kā mēģinājums restaurēt stipri pabalējušu gleznu... Mācītāji, pērminderi, koristi, pārējie draudzes cilvēki. Notikumi, fotogrāfijas, visdažādākās liecības...

Būsim priecīgi, ja atsauksies tie, kas glabā vēl kādas atmiņas, rakstu galus, attēlus. Jaunā gada sākumā sūtīsim aicinājumus bijušajiem draudzes mācītājiem, aicinot arī viņus atcerēties un uzlikt uz papīra savu kalpošanas laiku Dundagā.

Šajā reizē publicējam Kārļa Ludeviga atmiņas — nedaudz par seņiem laikiem, nedaudz par 20. gs. astoņdesmitajiem gadiem.

Iesvētījos 1939. gadā. Tad bija karš, un es aktīvi baznīcā negāju. Astoņdesmito gadu sākumā mani uzrunāja Elfrīda Zemele un Vilma Šmeliņa, lai iesaistos draudzē. Maz esot cilvēku, īpaši valdē, un draudzi varot likvidēt. Elfrīda un Vilma bija māsas, un viņas daudz darīja, lai draudze krievu laikos saglabātos. Abas nodzīvoja līdz Atmodai. Kad *Taizeli* spēlēja, tad Šmeliņai pirmo reizi bija tautas tērps mugurā, un tad arī baznīca bija vaļā. Visi, kas gribēja, varēja ieiet dievnamā. Otrreiz viņai tautas tērps bija mugurā 1991. gadā, kad sākās pārmaiņas.

Vienu laiku draudzes sekretārs bija Krūkens. Viņš savulaik bija meistars, kad baznīcai lika koka grīdu, ap 1935. gadu. Viņš man par to pastāstīja. Pirms tam grīda bija no palieliem ķieģeļiem, ne jau tik maziem, ar kādiem krāsniņš mūrē. Grīdu mainot, tie izplēsti ārā. Ar zirgiem veduši iekšā dēļu buntas. Bet visur apakšā esot avoti. Kur dzīts kāds miets iekšā, tas pazudis. Lielākajai daļai grīdas dēļu ir septiņdesmit gadu. Soli laikam ir vēl vecāki. Reiz komunistu laikos mainījām daļu grīdas pie goda plāksnes. Priekšsēdētājs Arnolds Vērdiņš bija iedevis dēļus. Lai gan mēs tos sagatavojām, nosmērējām, pēc kāda laika tie atkal bija pagalam. Brants iekšā.

Kancele agrāk bijusi otrā pusē, kur tagad goda plāksne. Kad to ierīkoja, tad laikam arī kancele pārcēla uz pretējo pusi. Tas varēja būt tad, kad mainīja grīdu. Arī altāris senāk esot bijis citādi izveidots, priekšā atradies marmora veidojums. Esmu dzirdējis, ka Pestītāja tēls, kas tagad virs kanceles, esot bijis altārglezņas vietā.

Pavisam senos laikos, pirms šīs baznīcas, bijusi pavisam maza koka baznīca. Tā atradusies apmēram tur, kur tagad baznīcas dārzā ir tu-

• Kārlis Ludevigs iesvētību dienā 1939. gadā.

alete, un vēl uz diķa malu, kur aug lielie koki.

Draudzes priekšnieks 80. gados bija Grīvans. Vārdu neatceros, bet tas nebija Pauls. Grīvans man šad tad prasīja, vai no beigām varu redzēt dziesmu numurus, viņš nevarot. Es gan. Arī tagad vēl arvien baznīcā savas acis pārbaudu. Kā par brīnumu, ciparus joprojām varu saskatīt.

Grīvans bija akurāts vīrs, bet krietni gados, tāpēc aicināja mani savā vietā. Es atbildēju: bet jūs jau dzīvs! Bet tad viņu tomēr izvadīja pensijā, pats arhibīskaps Mesters piedalījās. Rīkojām vēlēšanas. Nu

Baptisti un Ziemassvētki

Šajos Ziemassvētkos Dundagas baptistu draudze un visi, kas ienāks dievkalpojumā mūsu dievnamā, kopā ar kristiešiem visā pasaulē atcerēsies eņģeļu kora skandinātos vārdus Kristus piedzimšanas reizē: «Gods Dievam augstībā un miers virs zemes, un cilvēkiem labs prāts!» Par to, kas notika pirms 2006 gadiem, mums vēsta Lūkas evaņģēlija 2. nodaļas 14. pants. Tātad tik daudz laika pagājis, bet cilvēki, izlasot šo Rakstu vietu, var jautāt: «Kur ir «miers virs zemes», kur ir «cilvēkiem labs prāts», kur ir šīs pašas nodaļas 10. pantā eņģeļu pasludinātais «lielais prieks, kas vi-

siem ļaudīm notiks?»? Mūsu vidū ir cilvēki, kas piedzīvojuši karu tepat Latvijā, plašsaziņas līdzekļos vēsta par nemieriem pasaulē. Paši labi zinām, kā ir ar mūsu «labo prātu», ko apsola eņģeļi. Kāpēc tad nav noticis pirms 2006 gadiem visiem pasludinātais?

Atbilde ir Bībelē, un tas ir Jēzus Kristus augstākais bauslis: «Tev būs Dievu savu Kungu milēt no visas sirds un no visas dvēseles, un no visa sava prāta.» Un otrs: «Tev būs savu tuvāko milēt kā sevi pašu.» (Mateja 22:37 un 39.) Citiem vārdiem — cilvēka galvenais uzdevums ir atrast un nodibināt mīlestības attiecības ar Dievu un līdzcilvēkiem. Bet, lai kādu milētu, vispirms ir jā-

iznāca, ka man un Ainim Zigatam ir visvairāk balsu, man par kādu vairāk. Bet es teicu, lai viņš iet par priekšnieku. Korī dziedāja, viņam bija arī labas runas dāvanas. Es paliku par sekretāru, lai gan rakstīt man dikti nepatika. Tā ir mana vaina, ka daudzās sēdēs protokolus nepierakstīju.

Vilma Šmeliņa bija kasiere. Uz jaungadu bija jābrauc uz Talsiem Finanšu daļā atskaitīties. Es nebiju nekāds grāmatvedis, bet Vilma bija vēl švakāka par mani, tāpēc līdžēju viņai sarakstīt. Viņa teica, ka mums labi iziet tāpēc, ka Finanšu daļā strādā mācītāja Brieža meita.

Pērminderis laikam jau bija Gusts Andrejsons. Mācītājs, cik atceros, bija Voldemārs Frišenfēlds. Valters Mārkonis bija ērģelnieks un arī kori vadīja. Dzīvoja aiz Vecās skolas. Koristus nepārzinu, jo pats nedziedāju. Reiz tieši pa Ziemassvētkiem nebija, kas spēlētu ērģeles un kas kori vada. Nu visi teica, ka man jābrauc uz Ģipku pēc ērģelnieka Roberta. Tik slidens ceļš bija! Ar žigulīti braucu caur Roju uz Ģipku. Kad baznīcas laiks cauri, jāved atpakaļ, un es atkal laidu ar līkumu riņķī. Ar Dieva palīgu viss godīgi notika.

Parasti Ziemassvētkos likām divas egles. To vienmēr lūdza man kā mežsargam. Lepnums man lika nocirst tik augstas, cik nu vien var! Bet kā tik garam kokam augšā sveķi aizdedzinās? Ienāca prātā, ka augšā var iekarināt elektriskās lampiņas, tās apakšā ieslēdzamas. Vienreiz, kad cēlu milzīgo egli, tad sānos kaut kas trūka pušu, vēl tagad to manū. Briesmīgi smaga tāda egle! Reiz atkal bija tā. Vispirms ar Gustu nolūkojām egli. Viena ir dikti smuka! Kad pēc pāris dienām ar smago mašīnu braucam pakaļ, smukajai eglei kāds visas skujas no apakšas nocirtis. Viss apkārt sniegains, nekur tālu nebrīdīsi. Ko nu? Kaut kādu saraudzījām vietā.

Svētdienās baznīcā pulcējās apmēram tikpat daudz cilvēku kā tagad, arī pārsvarā veci. No tiem gandrīz visi miruši. Ziemassvētkos, tad jau bija pulku. Sevišķi daudz cilvēku bija 1991. gadā — kā nekad. Stāvēju pie durvīm un tik šķūrēju uz priekšu pa eju. Visas malas bija pilnas. Bet vēlāk... Cilvēki atkal aizmirs baznīcā.

Komunistu laikos baznīcu gribēja likvidēt. Tāds Jānis Plaudis, pats bijušais leģionārs (un viņa tēvs bija *Lāčplēšis*), tas teica: tāpat te nevienš nenāks, labāk sporta zāli ietaisīt! Vilma, man liekas, kādas nakts pat dežurēja baznīcā, jo domāja, ka

mīl pašam sevi. Cilvēks, kurš nemīl sevi, nespēj kādu mīlēt, nerunājot nemaz par to, ka viņš varētu mīlēt Dievu, kuru neredz un nedzird.

Cilvēki, kas dzīvoja Kristus laikā, aizrautīgi klausījās Jēzus mācību, jo Viņš runāja «kā tāds, kam vara», bija liecinieki Jēzus brīnumdarbiem — tūkstošu paēdināšanai ar 5 maizēm, smagi slimo dziedināšanai, mirušo uzmodināšanai. To Jēzus darīja, lai pierādītu, ka ir Dieva Dēls, lai cilvēki Viņam ticētu. Daudzskārt Jēzus jautā: «Vai tu ticī?» Bet ļaudis tikai vārdos apliecināja ticību. Viņiem bija patīkami apzināties, ka visspēcīgais Jēzus ir viņu vidū, bet par dziļāko būtību viņi neaizdomājās. Cilvēkiem vienmēr gribējies, lai kāds cits viņu vietā padarītu smagākos un nepatīkamākos darbus, lai kāds cits upurētos viņu vietā. Tāpēc, sastopoties ar briesmām un nebūdami stipri ticībā, viņi upurē Jēzu Kristu un ļauj

• Kārlis Ludevigs: «Sarkanbaltsarkano karogu pirmo reizi atklāti pacēla 1989. gada augustā. Otrais no kreisās karogu nes Andris Viksna. Baznīcā karogu iesvētīja Valda Krūmāja, gājiena priekšgalā ir Tautas frontes nodaļas vadītājs Lejasmiejers. Nezinu, kāpēc toreiz neredzēju Annu Seili. To visu kārtoja Jautrīte Freimute. Kāds sacīja: «Tavs tēvs te vilka karogu, tagad tev jādarā.» Karogu uzvilku pils trešajā stāvā, virs pašreizējās pasta nodaļas. Dundagas skolēnu pūtēju orķestris Ernesta Ābola vadībā pirmo reizi atskaņoja «Dievs, svētī Latviju!». Lejā pie mikroфона par Tautas fronti stāstīja Lejasmiejers. Man arī esot jārunā. Ko man teikt? Es teicu Kārļa Ulmaņa vārdus, kas iekalti Bērzes baznīcas zvanā: «Mana tauta, tevi saucu, augstu celies saulei pretī!»

nāks demolēt. Vilma ar māsu Elfrīdu, abas *Meļķu* saimnieka meitas ir apglabātas Jaundundagas kapos.

Bet bija arī tā: drēbnieks Kiršteins, arī no komunistu puses, ziedoja naudu draudzei, ņēma baznīcas kalendāru, man gan allaž piekodinādams: tu tikai nevienam neteic, ka es tā daru! Atbalstīja, bet pa klusam.

tās ar mašīnu, bija pavisam citāds. Viņš ne ar vienu neaprunājās. Izņēma no kādas kastītes zizli, saskrūvēja, un viss.

Mums bija arī mācītāja sieviete — Valda Krūmāja. Es gan uz mācītājiem daudz neesmu skatījies. Manam onkulim neviens mācītājs nebija pa prātam — tas šļupst, tas par klusu runā... Jā, man šķiet, ka

• Arhibīskaps Ēriks Mesters sveic Voldemāru Frišenfēldu, pavadot pensijā. Pa kreisi no Frišenfēlda Ainis Zigats, blakus Kāris Ludevigs.

Divi arhibīskapi manā laikā Dundagā bijuši. Mesters likās kā armijas cilvēks, ar virsnieka stāju. Ģērbkambari katram uzreiz noprasīja, kas viņš tāds ir. Nokomandēja, kādā secībā baznīcā iesoļos. Viss bija tā, kā jābūt. Gailītis, tas, kas vēlāk nosi-

mūsu tagadējais mācītājs arī drusku par klusu runā. Tomēr es uz baznīcu neēju mācītāja dēļ, es eju savas ticības dēļ.

Alnis Auziņš

Foto no K. Ludeviga albuma

KRISTUS IR VIENS

Adventa laikā aicinājam par sevi pastāstīt Dundagas kristīgo konfesiju pārstāvjus.

Baptisti un Ziemassvētki

Šajos Ziemassvētkos Dundagas baptistu draudze un visi, kas ienāks dievkalpojumā mūsu dievnamā, kopā ar kristiešiem visā pasaulē atcerēsies eņģeļu kora skandinātos vārdus Kristus piedzimšanas reizē: «Gods Dievam augstībā un miers virs zemes, un cilvēkiem labs prāts!» Par to, kas notika pirms 2006 gadiem, mums vēsta Lūkas evaņģēlija 2. nodaļas 14. pants. Tātad tik daudz laika pagājis, bet cilvēki, izlasot šo Rakstu vietu, var jautāt: «Kur ir «miers virs zemes», kur ir «cilvēkiem labs prāts», kur ir šīs pašas nodaļas 10. pantā eņģeļu pasludinātais «lielais prieks, kas vi-

siem ļaudīm notiks?»? Mūsu vidū ir cilvēki, kas piedzīvojuši karu tepat Latvijā, plašsaziņas līdzekļos vēsta par nemieriem pasaulē. Paši labi zinām, kā ir ar mūsu «labo prātu», ko apsola eņģeļi. Kāpēc tad nav noticis pirms 2006 gadiem visiem pasludinātais?

Atbilde ir Bībelē, un tas ir Jēzus Kristus augstākais bauslis: «Tev būs Dievu savu Kungu milēt no visas sirds un no visas dvēseles, un no visa sava prāta.» Un otrs: «Tev būs savu tuvāko milēt kā sevi pašu.» (Mateja 22:37 un 39.) Citiem vārdiem — cilvēka galvenais uzdevums ir atrast un nodibināt mīlestības attiecības ar Dievu un līdzcilvēkiem. Bet, lai kādu milētu, vispirms ir jā-

tam nomirt. Lūk, tieši nevainīga cilvēka upurēšanas fakts un neparastās parādības saistībā ar Jēzus nāvi liek cilvēkiem aizdomāties un sākt ticēt, kā to dara arī neticīgais romiešu virsnieks: «Tik tiešām, tas ir Dieva Dēls.» Arī nākamie notikumi liek mums ticēt — Kristus augšāmcēlšanās, parādīšanās neticīgajam Tomam un vēl kopumā 500 cilvēkiem. Bet par kristietības sākumu uzskatāma Vasarsvētku diena, kad Jēzus mācekļiem tika dots Svētais Gars.

Baptistu baznīcā altāra vietā ir uzraksts: «Mēs sludinām Kristu krustā sīto». Ar to apliecinām, ka Kristus nāve bija upuris mūsu glābšanas dēļ. Mūsu dzīve ir vaicāšana: «Jēzu, vai tu mani mīli?», jo mūsu mērķis ir glābt dvēseli un satikties ar Dievu.

Taču kristietības izplatīšanās ceļš ir tikpat ērkšķains kā cilvēka dzīve. Straujo kristietības ievieša-

nos savā labā nolēma izmantot laicīgā vara, tā pieņēma kristietību, kristīja savas tautas un ar spēku uzspieda to citām, lai turētu tās paklausībā. Viduslaikos mācītāji lasīja sprediķus tautai nesaprotamā latīņu valodā, Latvijā — vāciski. Bībeles nebija pieejamas. Par kristietības atjaunošanos varam uzskatīt Mārtiņa Lutera sāktu reformāciju pirms 500 gadiem. Latvijā kristietības sākumu iezīmē Ernsta Glikas latviski pārtulkotā Bībeles un latviešu lasītprasmes apguve. Rodas cilvēki, kas studē Bībeli un gūtās atziņas nes tautā. Tā 18. gs. Vidzemē sākās brāļu draudžu jeb hernhūtiešu kustība, bet Kurzemē — baptistu kustība. Tās celmlauzis ir Ādams Gertners. Pirmās baptistu kristības notika Mēmelē 1860. gadā. Tad valsts, pašvaldība un esošā baznīca nikni cīnījās pret baptistiem. Tā tas bija arī Dundagas pagastā, kur pirmais baptists Frīcis Lindenbergs ierodas

1867. gadā. Tāpēc baptistu kustība sākas nomales ciemos — Pitragā, Vīdalē, Melnsilā, Ģipkā, Cīruļos. Arī tur viņus vajāja — dievkalpojumu vadītājus apcietināja un nodeva Ventspils pilstiesai. Kaut pilstiesā visus apcietinātos atbrīvojusi un atļāvusi mājās noturēt dievkalpojumus, kopš 1872. gada Evaņģēlijam Dundagā bija slēgtas ne tikai durvis, bet arī meži. Dundagas baptisti atrada patvērumu Nogalē un Kaltenē. Bet Dundagā draudze izveidojās 1878. gadā ar vairāk nekā 100 locekļiem. Tās mājvieta bija *Punčaku* mājas Vīdalē. Līdz 1927. gadam tā sauca Dundagas — Vīdales draudze, bet pēc tam sadalījās. Nākamgad augustā Dundagas baptisti svinēs savas draudzes 80 gadu pastāvēšanu. Bet baptistu kustības sākumam Dundagā nākamgad apritēs 140 gadi.

Pašlaik mūsu draudzē ir vairāk nekā 60 biedru, aktīvi darbojas ap 40. Ir arī pastāvīgi dievkalpojumu apmeklētāji, kas nav draudzes locekļi. Šajā vasarā draudzē sāka kalpot sludinātājs Andis Smelte, kura senči arī ir baptistu kustības celmlauži Dundagā. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu, tos kuplina kora un kopdziedāšana. Par baptistu kļūst tas, kurš iepazīs Kristus mācību, tic, ka Bībeles patiesības ir svētas un negrozāmas, atzinis, ka ir grēcīgs, bet no visas sirds vēlas veidoties Jēzus līdzībā, kas atradis personisku saikni ar Dievu, atzinies grēkos un saņēmis piedošanu, tā iegūstot Dieva vadību savā dzīvē. Kopš 1995. gada draudzei ir savs dievnams, kas izdaiļo arī Dundagas centru. Tā tapšanā milzu darbu ielicis ilggadīgais draudzes sludinātājs un pašreizējais draudzes priekšsēdētājs Haralds Anzenavs. Joprojām darbīgais Haralds nākamā gada martā svinēs 80. dzimšanas dienu.

Esam pateicīgi Dievam un Haraldam Anzenavam par savu lūgšanu namu. Varam apliecināt, ka atjaunotajā Latvijas valstī pirmoreiz baudām pilnīgu ticības un sludināšanas brīvību. Baznīcas tapšanā palīdzību snieguši ne tikai ticības brāļi Zviedrijā, Amerikā un Brazīlijā, bet arī Latvijas valsts, Talsu rajona padome un Dundagas pašvaldība. Katru svētdienu lūdzam, lai Dievs dotu gudrību mūsu vadītājiem visās lietās.

Baptistu draudžu uzbūve ir demokrātiska: visi amati vēlēti, ziedojumi ir brīvprātīgi, draudzes brīvprātīgi apvienojušās Latvijas Baptistu Draudžu savienībā. Tās augstākais vadības orgāns ir kongress, kas sanāk reizi gadā. Kongresa starplaikos sadarbību vada Savienības padome ar bīskapu priekšgalā.

Lai ienāktu baptistu baznīcā, nav vajadzīga īpaša atļauja, nav jāveic kādi rituāli. Jāiet un jālaujas, lai Dieva vārds uzrunā. Ziemassvētkos ir īpaši svētīga noskaņa, tas ir vislabākais laiks, lai nāktu tuvāk Dievam, jo arī Dievs tad mūs īpaši uzrunā. Tā notika arī ar mani. Kad, dzīves problēmas risinot, biju pazaudējis mērķi, tad meklēju un atradu to Dieva vārdā. Pamudinājumu manī izraisīja Ziemassvētku dievkalpojumā dzirdētais un izjustais. Tagad zinu, ka cilvēkam ir vajadzīgs mērķis mūžībai, mērķis mūžam un mērķis mūža posmam.

Mērķis mūžībai — Dieva mīlestība; mērķis mūžam — tuvākā mīlestība, ģimene; mērķis mūža posmam — zināšanas, prasmes, darbs. Bez šiem mērķiem, bez izdarītas izvēles dzīve ir tikai eksistence. Viens no baptistu kustības aizsācējiem, Morāvijas kustības uzskatu pautējs Pēteris Čelcickis, jau 15. gs. ir rakstījis: «Cilvēka griba arī pēc grēkā krišanas ir palikusi brīva. Tās brīvai izvēlei stāv labs vai ļauns. Tikai brīvi izvēlētais labs ir patiesi labs un vērtīgs. Bet tomēr bez Dieva palīdzības cilvēks šo izvēli nevar izdarīt. Iekšējā atdzimšana, cilvēka gribas pakļaušana dievišķai gribai nevar bez viņa žēlastības tapt ievadīta. Iekšējā atdzimšana ir tā, kas cilvēkā rada jaunu sirdi.»

Mēs nemaz nenojaušam, ka vismaz 5 reizes sekundē pieņemam lēmumus: gan kaut ko darīt, gan kaut ko nedarīt. Novēlu, lai šajos Ziemassvētkos mūsu lēmumu pieņemšana saistītos ar mērķa izvēršanu mūžībai, mūžam vai mūža posmam. Šis ir vislabākais laiks, Dieva žēlastības laiks. Tāpēc ir «liels prieks», tāpēc «gods Dievam augstībā», tāpēc ir iespējams «miers virs zemes» un tāpēc ir iespējams «cilvēkiem labs prāts». Jēzus piedzima, lai mums to pateiktu. Priecīgus Kristus piedzimšanas svētkus!

Aldons Zumbergs, Dundagas baptistu draudzes sekretārs

Katoļi Kurzemē un Dundagā

Kamēr Latvijā vēl nebija ne miņas no kultūras vērtībām, kādas pazina Vakareiropas valstis, katoļu baznīca citviet jau bija sadalījusies Austrumu (grieķu) un Rietumu (Romas) katoļu baznīcās. Arī Krievijā jau zināja pareizticību. Katra tau-

ta, valsts iziet savu attīstības posmu.

Kristietības pirmsākumi Latvijā, īpaši Kurzemē, ienāk ar Dānijas tirgotājiem, kurus vajag arī garīgi aprūpēt. Kā raksta vēsturnieks Henrihs Strods, Kurzemē pirmo baznīcu par saviem līdzekļiem uzbūvējis dāņu karalis Svends Estridsens (miris ap 1075. gadu) Muņu ciemā. Kristietība pa īstam Latvijā iesākas ar vācu misionāru klātbūtni 12. gadsimtā. Pie bīskapu pilīm, arī Dundagā, pēc noteikumiem bija jābūt kapelām. 16. gadsimtā, izplato-

ties luterānismam, vācu muižnieki pieņem luterticību.

Piltenes bīskapija, pie kuras kādu laiku piederēja Dundagas pils, beidz pastāvēt 1789. gadā, kad Kurzemes katoļu draudzes pievieno Viļņas, vēlāk — Žemaitijas bīskapijai. Katoļisms visstabilākais vienmēr bijis Latgalē Polijas ietekmes dēļ. Daudzajos karos Latvijā mainās ticību prioritātes: zviedru laikos labvēlību bauda luterānisms, poļu laikos — katolicisms, Krievijas impērija kultivē pareizticību. Latviešu valoda aizliegta skolās, katoļu dievkalpojumi jānotur krievu valodā, krieviski pārtulkotas pat katoļu lūgšanu grāmatas. 19. gs. beigās Pēterburgā ar gubernatora atļauju vairāki latvieši studē garīdzniecību.

Latvijas valstij iegūstot neatkarību, 1920. gadā katoļu mācītājus sagatavo garīgajā seminārā Aglonā, kas 1924. gadā pārceļas uz Rīgu. 1937. gadā tiek nodibināta Liepājas bīskapija, kurā ietilpst arī Dundagas draudze. Tā kā Kurzemē ir augstāks dzīves līmenis, daudzi Latgales iedzīvotāji ierodas Kurzemē uz dzīvi. No 1929. līdz 1935. gadam no Latgales uz citiem Latvijas novadiem pārceļas 13 000 līdz 21 000 lauk-

strādnieku.

Par Dundagas katoļu draudzes dzīvi vislabāk zina stāstīt šos gadus pieredzējuši un vēl tagad draudzē rosīgā **Janīna Ludeviga**:

«Esmu dzimusi pie Līvāniem, Kaudzes pagastā. Tikko biju sākusi iet kājām, kad braucām uz Kurzemi. .. Māte saka: «Nekas, te mums ir zeme, tālāk vēl pašiem sava pļava, būs jau labi». Pa Jāņiem ejam skatīties, kā pļavā izskatās, cik liela zāle. «Vai dienīņ, vai dienīņ! — māte saka — cinis pie ciņa, akmens pie akmens! Latgalē mūžīgs līdzenums bija...» Kā Kurzemē zemi dabūja? Te

viens vecsaimnieks bija sadalījis četras jaun-saimniecības, katrā no tām 25 ha, un bija bankrotējies. Viņš nebija varējis samaksāt saviem strādniekiem, tie nenāca strādāt, un nu viņš bija uz sēkļa. Daļu viņam valsts atmaksāja, lai varētu atdot Zemes bankā kaut daļu aizņēmumu, un Zemes banka deva, lai pērk uz nomaksu. Divdesmit gados bija jānomaksā. Saimnieks savu mazo naudiņu ir dabūjis par savu izdalīto saimniecību, pats ar sievu projām uz Ameriku. Tad mēs nopirkām jaun-saimniecību. Citi latga-

lieši tāpat nopirka sadalītās vecsaimniecības. Kārli [nākamo vīru. — Red.] mana mamma pazina no viņa bērnības.»

Kārlis Ludevigs: «Pilī bij kā caurbrauktuv; nāc viss, ko baznīce (pilī katoļu draudze irēja telpas) kristij vai laulaj, laulaj tur gandrīz katr pārsvētdien. Tad tur pie mums (pils pārvaldnieka dzīvoklī, vienā istabā) saģērbas. Tie kāzs jau bij tāds liels, meits augša ģērbas, puīš atkal apakše (pie viņiem), man jāsēž tik gulte, nemaz nav rūms. Āls līdz, dēv manam tēvam ar. Ta jau gāj lustig! Kad tur bij dievkalpojums, tad mūžīg bij tas agronoms un 2 viņa bērni, un cik daudz bij to poļ! Poļ jau bij kā strādnieki atnākuš pie saimniekiem, un tāpēc bij ar tas poļ agronoms. Manas Nīnas tēvs Jāzeps Zeile bij [katoļu] draudz priekšnieks, un ta viš nāc pie mums zāl irēt, ar māt tēv runaj, maksaj ar kaut ko par tīrīšan... Es atceras katoļu mācītāj pirms kār. Vāc mūks, bet prat latvisk. Bij ģērbes tādas ka mais drēbes, striķs ap vīd, kapuc galva.

Pie Nīnas māje bi baznīc pēc kār. [Latevē, *Purviņos*, ne baznīca kā celtne. — Red.]. Kād nekād mācītāj

tur nākuš. Viens no Sibīrij, Jānis Siļevičs».

* * *

Pēc ilga pārtraukuma, 1992. gada oktobrī pilī atkal notika katoļu dievkalpojums. No tā laika līdz šim mainījušies vairāki priesteri, draudzei kalpojuši kā no Talsu, tā Ventspils draudzēm.

Velga Eizenberga

Par Prieka vēsti

Mūsu draudzes pirmsākums — 2002. gada pavasarī. Gadu pulcējāties uz dievkalpojumiem un lūgšanām pilī, pēc tam pārcelāmies uz Tautas namu. Šogad esam noslēguši līgumu ar Dundagas pagasta padomi par telpām. Esam gandarīti un pateicīgi pašvaldībai par izpratni.

Ļoti vēlētos, lai ikviens Dundagā meklētu patiesu, īstu palīdzību savās grūtībās pie Dieva. Dievs ir mīlestība, kas mūsdienās ir vislielākais deficīts, ko meklējam visi — apzināti vai neapzināti.

Gribu iedrošināt ikvienu spert nopietno soli — uz draudzi. Tad mūsos ienāk miers, prieks, mīlestība. Tad sadzirdam Dievu, Viņa nodoms katra dzīvē, izprotam, kā iegūt mūžīgo dzīvību. Nāciet ikviens, mēs gaidām. Jēzus gaida. Viņš mīl un glāb šodien.

Draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās pulksten 10.00 Tautas namā. Uz lūgšanām pulcējamies trešdienās pulksten 19.00. Ziemassvētku dievkalpojumu svinēsim 23. XII pulksten 16.00.

Vija Vītola

Pareizticīgie Dundagā

Svētās Helēnas un Konstantīna pareizticīgo draudzes visi arhīva dokumenti ir gājuši zudumā kara laikā. Varu tikai runāt par tiem dokumentiem, kas atrodas manā glabāšanā.

Pēc mana tēva teiktā (viņš bija 20. kopas draudzes vecākais), no 1963. gada 16. jūnija kopas vadītājs bijis Erasts Sāmītis. Draudze darbu uzsākusi ap 1870. gadu lielajā *Eglišu* mājā, kas sākumā celta kā skolas ēka un skolotāju dzīvoklis. Saglabājusies saimnieciskās darbības kases grāmata no 1914. gada. Tajā norādīti baznīcas un draudzes izdevumi un ieņēmumi.

Kādi sākumā draudzei bijuši priesteri un vadītāji, nav zināms. Ir zināms tikai viena priestera vārds un uzvārds, kas rakstīts krieviski un tulkojumā šķiet Pēteris Kļaviņš.

Pašreiz draudzē ir 21 cilvēks, no tiem 2 Dundagā nedzīvo. Dievkalpojumus apmeklējam Ventspilī un Kolkā.

Pēteris Sāmītis, draudzes vecākais

Bībeles vēsture bibliotēkā

No 4. līdz 8. XII Dundagas pagasta bibliotēkā bija apskatāma Latvijas Bībeles biedrības ceļojošā izstāde *Bībeles vēsture ar bagātīgu faktu materiālu un vizuālo informāciju*.

Izstāde vispirms iepazīstina ar dažādiem saziņas līdzekļiem, rakstības sistēmas izplatīšanos un Bībeles zemēm, un tikai tad uzzinām par jūdu tautas Svētajiem Rakstiem un Jauno Derību. Tālāk ejam cauri dažādiem Bībeles tulkojumiem, līdz nonākam līdz Dieva vārdam latviešu valodā. Kāpēc pirmais to 17. gs. beigās latviski tulkojis vācietis Ernsts Gliks? Atbilde ir viņa vārdi: «Pirmais trūkums, kuru es, šai zemē atnākdams, lai gan jaunekļa acīm ieraudzīju, bija, ka latviešu baznīcā savas Bībeles nebija un ka tādēļ ar Dieva vārdiem latviešu va-

lodā gauži bēdīgi izskatījās. [...] Izstums sauli no pasaules, un tev nekas neatliks kā vēsa tumsība un akls bezdibenis.» Pirmā Bībele latviešu valodā iznākusi 1500 eksemplāru tirāžā, tajā ir 2487 lappuses, un tā sver gandrīz 4 kilogramus.

Latviešu valodā bijuši 7 Bībeles izdevumi — 1698., 1739., 1794., 1825., 1854., 1877. un 1989. gadā — un divi tulkojumi: 1685. — 1689. un 1965. gadā. Kopš 1995. gada top trešais.

Izstādē redzama pasaules karte, kurā atzīmēts, cik valodās dažādās pasaules malās Bībele un tās daļas

Aicinājums uz sarunu

Tā saucas luterāņu draudzes mācītāja Armanda Klāva sprediķu grāmata. To atvēra 17. XII pils lielajā zālē, piedaloties kuplam skaitam interesentu, vairāku Dundagas kristīgo konfesiju pārstāvjiem un koncertējot *Svētdienas kvartetam* no Ventspils.

Par grāmatu vislabāk teikts tās ievadā — materializējies Dieva brīnums. Nepārspīlējot un neizceļot katra atsevišķa cilvēka pienesumu, pateicamies visiem ziedotājiem un visiem, kas ar savu sirdi un rokām sekmējuši grāmatas izveidi.

Ievadā autors arī pareizi uzsver, ka sprediķis nebūt nav pati svarīgākā dievkalpojuma sastāvdaļa. Tomēr, atsevišķi sakopot, tie var kalpot par aicinājumu, pamudinājumu, ierosinājumu. Iecirkņa prāvests Ugis Brūklene savā uzrunā izstāstīja it kā joku, it kā patiesu atgadījumu. Kādas

Diāna Siliņa

Raibs kā dzeņa vēders

Par pelēkajiem Ziemassvētkiem

Aiz loga list. Vēji dzenā sapluinātu mākoņu skrandas pa debesīm, bet meteo dienestī— ciklonus pa Eiropas karti. Rādās, ka arī šī gada nogalei pietrūks gaidītā baltuma...

1. stāsts. Mamča Jaunais gads

*Tad, kad pienāk gadumija —
Ārā snieg (tik šorīt — līja)!
Nepalīdz laiks it nemaz
Kārtot lietas pēdējās.
Lai ar Mamcim darbi sokas,
Darāmā ir pilnas rokas:
Jāšmorē un jāsaute,
Kūka jācep, jāgarnē,
Jāraujas ar pillu krūti —
Tā, ka logiem aizsvīst rūtis.
Lāb, ka Papcs (kaut slimu roku)
Cauri kūtiņ izmet loku.
Bērni, vedekla un znoši
Nenāk pušot egli košu.
(Arī tas vēl jāpagūst,
Lai vai tur, kas plīst un lūst!)
Drīz no malu malām nāks
Ciemiņi un traucēt sāks:
Sīkie skraidīs, kliegs un līdīs,
Lielie tikai traukus bīdīs,
Pilnus kraus un Mamci slavēs
(Nav ko cerēt, ka kāds gavēs!)...
Bet, kad apēsts lielais rausis, —
Mamcis kļuvis Santaklaus(i)s!
Dāvanmaisā mantu daudz,
Un pēc saraksta viš sauc...*

(1990)

Pirmās pusdienas jaunajā gadā paēstas, un ciemiņi vīkšājas prom iet.

— Es tev iedos līdz kād kotlet un galgabai,— sameklējusi celofāna kuļi, Mamcis vērsās pie meitas.

— Nē, mums nevaig,— viņa atrauc,— mēs nokāv ait.

— Nu tad paņem vismaz plātsmaiz un speķpīrags!

— Mēs a Mart paš vakar izcep.

— Nu ta varbūt kāpostīns es ieliks bļodiņā?!...— un Mamcis piesteidzas pie plīts, kur pamatīgā katlā vēl karstas stāv kāpostu rezerves.

— Nē, paldies. Mūs puiks nav nekād kāpostēdaj. Un Aldons nevar ēst ne sald, ne sāļ...

— Nu, priekš kam ta es to viss tais?!— pavisam negaidīti Mamcim izlaužas sauciens, un ar lielo koka karoti viņa krauj pa katla saturu. — Trīs diens tu cep un vār, lai pec tam āra izmest?!... Es jau vais nav tik stiprs, ka kādreiz... Man paiet vai-

rāks diens, kamēr viss iztais!...

Neērts klusums iestājas virtuvē. Svētku labumi galda vidū ir pār- auguši pārmetumu kalnā. Divas dienas mielojoties Mamča mājās, ciemiņi spējuši pievārtēt vien pusi no sarūpētā — pamazs izrādījās viesu pulciņš Vecgada vakarā. Trūka liela daļa mazbērnu, bet znots vispār neiera- dās ar savu ģimeni, kaut it kā solījās. Kādreiz svinētāju pulku kuplināja kaimiņu ģimene, bet nu viņi paši uz- ņem ciemiņus jaunajā mājā... Gluži nevilšus katrs domās meklē sev at- taisnojumu, lai klātesošo vidū nebūtu lielākais grēkāzis. Pirmā neiztur vedekla:

— Mēs gan paņemsim plātsmaiz! Gaļiņa arī mums noderēs...

— Mazbēn a vais nemaz neuzskat pa vaidzig atbraukt... — jau krietni bēdīgāk nosaka Mamcis, cauri plīts riņķiem veroties nezināmās tālēs.

Tas ir akmens vedeklas dārzā — par abiem bērniem, kas priekšroku devuši palikšanai Rīgā...

— Kam tāds vecs cilvēks vai- dzigs, — atkal pievērsusies kāpos- tiem, viņa sparīgi tos izmaisa, bet aizlūzusī balss nodod slēpjamās emocijas, — dāvans jau es vais nevar nopirkt tāds, kāds viņems vajag...

Patiesība kļūst arvien kailāka un vārdi — skaudrāki. Vainīgo skaits ir pieaudzis gandrīz līdz bezgalībai, un mēs visi stāvam vienā rindā: bērni, mazbērni, mirušais dzērāvjūrs, ve- dekla, znoši, nenovīdīgie Olainē dzī- vojošie kaimiņi, ducis valdību ar des- mitiem ministru, septiņas saeimas ar deputātu simtiem— katrs no mums un tiem pārējiem ir darījis ko tādu, lai sirmie mati uz Mamča galvas ietu tikai vairumā, bet neviens no milzī- gā bara nav spējis nodrošināt viņai cilvēka cienīgas vecumdienas ar pie- nācīgu pensiju... Ar steigu ir kaut kas jāsaka, lai ar nākamajiem vārdiem viņa vēl vairāk nesavainotu sevi un arī pārējos, bet galvā atbalsojas viens vienīgs: «Vainīgs, vainīgs...»

— Dāvans jau nav galvenais...— nedroši un klusi iesāk māsa, tad sa- minstinās, kā meklējot pareizākos vārdus,— daudz svarīgāks ir pasā- kums, uz kūr tu mūs aicin...

— Pareizi, Mamci,— attopos arī es, — tava dāvana ir Jaungada sagai- dšana Brīvniekos! Un svētku vakari-

ņas ar trīs saldajiem... Tā sen ir tava firmas zīme!

— Jā, Mamci! Tas ir tavs... brends! Un par to ir jālepojas!... Citur diez vai tā ir!

Mamcis brīdi veras uz mums kā uz iespējamiem krāpniekiem, tad pārmaiņas viņas sejā liecina, ka mū- su sacītais tomēr tiek pieņemts par patiesību.

— Un, ja tev vajag palīdzēt, es tač var Mart atsūtīt!— piedāvājas māsa.

— Tā jau nav, ka man nevens ne- palīdz, — ar aizvainotu lepnumu bal- sī nosaka Mamcis, — ro, Pēters man mežgāl un dess atvēd... bet Ainiš a kāpostem izlidzēj...

Mājup aizbraucam ar pamatīgu

cienasta kuli, bet dziļi iekšienē kaut kas vēl ilgi skrāpējas un nedod mie- ra.

2. stāsts. Dzīves proza

Savus priekšnesumus jau bija at- rādījuši lielākā daļa bērnu, izskanē- jusi bija ne viena vien kopā dziedā- mā dziesma, viens otrs no pieaugu- šajiem jau bija paspīdējis ar asprātī- gām rīmēm, izpelnoties aplausus, kad salavecis izvilka no dāvanu mai- sa kārtējo paciņu un, ieskatījies klāt pieliktajā blītkiņā, nosauca Sarmītes vārdu. Visi piekluca. Tagad vajadzēja sekot vakara naglai. Tieši māsas pan- tiņi bija paši asprātīgākie un arī dzē- līgākie — īsts Artavs brunčos.

Sameklējusi sīki aprakstītu papīra lapu un pieliekusies gaismas virzie- nā, viņa sāka lasīt. Bet dzejolis tas nebija. Nedēļu pēc nedēļas, mēnesi pēc mēneša izteiksmīga un mierīga balss bez steigas mums vēstīja par notikumiem, kuriem visa gada garu- mā cauri bija gājusi māsas ģimene un tuvinieki. It kā nekā jauna lasījū- mā nebija — kā tuvākie radi zinājam par visām viņu ķibelēm. Taču kā jau tas ikdienas steigā parasts, brīdi pa-

šausminājušies ar ierasto «Ārprāts, kā viņi dzīvo!», nākamajā mirklī cen- tāmies aizmirst, lai pievērstos savām problēmām. Tagad, kad tas bija sa- virknēts vienā lielā notikumū ķēdē, kopiespaids nomāca. Uzskaitītājā ti- kai pa retam pavīdēja kāds gaišs sta- riņš. Mierīgais lasījums bija tik su- ģestējošs un apgarots, ka acu priekšā nevilus uzausa tas, par ko viņa ne- kad nevienam nebija sūdzējusies. Notikumi mūsu acīs atainojās caur sadzīves fona prizmu...

Dzīves apstākļi māsas mājā bija diezgan skarbi, lai neteiktu, ka tra- ģiski: istabas bez grīdām, durvis bez kārtīgiem rokturiem, kas lāgā arī ciet nevērās, pelēkas sienas, kam krāsotāja ota pēdējo reizi pieskāru- sies pirms gadiem 30 vai pat vēl se- nāk, gaismas ķermeņu vietā pie griestiem plikas spuldzītes, plīts durvis ar pamatīgu pagali atstutētas, lai neizgāztos laukā ar visām virām. Milzīgais nams, uz kuru māsa ar ģi- meni pārcēlās kā uz nākotnes Lai- mes Zemi, no vecuma juka un bruka, ar katru gadu arvien vairāk līdzino- ties barakām. Lauļtais draugs nevis novērsa kārtējās sadzīves klapatas, bet būvēja gaisa pilis un arvien bie- žāk ieskatījās glāzē. Pat uz Jaunā ga- da sagaidīšanu viņš bija ieradies jau trā prātā.

Par sadzīves apstākļiem varēja ru- nāt, bet vēl neviens vārds nebija teikts par māsas lielākajām šaus- mām. Tām, ar kurām vaigā bija jā- sastopas diendienā pa vairāki lāgi. Tā bija govs... Parasts mājdzīvnieks, ja vien tam nepiemistu kāds niķis, kas govi pārvērtā par briesmoni, par nomaskējušos monsturu. Govs— KIL- LERS! Viņas spēriens pa saimnieces vēderu bija precīzs un nežēlīgi spē- cīgs. Guļot mēslas turpat pie govs kājām, domu domas izskrēja cauri apziņai, kamēr atgāja sāpju krampji. Vai kāds brīnums, ka pēc tik «emocionālas» sagaidīšanas viņa svī- da bailu sviedrus katrā slaukšanas reizē? Nolādētā govs prata iespert, pat stāvēt uz divām kājām, un tradi- cionālā «ārstēšanas» metode ar kājas atsaitešanu nelīdzēja...

Cik daudz gan viens sieviešu cil- vēciņš spēj izturēt? Laikam jau daudz. Bet, ja, atskatoties uz aizvadi- to gadu, neatradās vietas pat kripati- ņai dejas, vai tas neliecināja par kri- tiskās robežas tuvumu?

Cik gan cerību pilni bija pirmie gadi pēc pārcelšanās uz milzīgo mā- ju:

Pa sētsvid lepen plodznes zoss,

*Un muskuspīls aiz vann dēj uols,
Kād pilan pien vel iedos guos,
Līdz pōvser suķ sōvs acs vel buols.
Mēs bād vel nemirs — mums i zēm
Un meit, ka puķ un strādig dēl.
Bet ankammbare — smarže gāl,
Pa stārpem ķirnes luņķs a dess —
Tuos nopepinaj, kad bi vāl
Mans paps (ieķš dūmbūd un bez SESs).
Mēs bād vel nemirs — mums i zēm,
Un audzes luops — mēs tā nolēm.*

(1991)

3. stāsts. Tā notiek

*Pustoņi visapkārt valda:
Pelēks, puspelēks un blāvs...
Apetītes nav pie galdā,
Kaut tas bagātīgi klāts...
Vai es būtu vecs pār lieku?
Jeb varbūt — šis nav mans gads?
Kur lai sevi tādu lieku?
Kam ir vajadzīgs neapmierināts?*

(1996)

Lai cik tas arī bija dīvaini, šīs rin- das pie eglītes skaitīja vīrietis labā- kajos gados, kuram, no malas skato- ties, bija gandrīz viss: sabiedrības at- zinība, stabils bizness, jauna mašīna, glīta un gudra sieva un jauki, paklau- sīgi bērni... Ja nu vienīgi ar sniegu togad bija tā paknapi...

*

Aiz loga list. Vēji dzenā sapluinātu mākoņu skrandas, bet meteo dienestī — ciklonus pa Eiropu. Tuvijas Zie- massvētki, un katru rītu cerīgi vera- mies debesīs.

Tā gribas ko baltu un skaistu no tām sagaidīt!

*Uz Brīvniekiem nāk rād no Kant,
No Raiņ iel nāk un bubin pants.
Mēs sakop lops un piever dūr
Un proj uz spožem logem lūr.
Kas nekait nākt gar dižcēļ māl!
(Mums vel pirms asfalt jabrien māl).
Var brāls sāvs pants iekš vēs mier pīpat,
Ka «Zumberg nāk šurp gara strīpa»...
Mēs nāk un brien, lai tokš i klāt,
Kur aicinat mēs i kā rād.
Bet nedoma, ka te būs laiks
Tā mierig pampt iekš dīvan stūr
Te ār no visem laužas tvaiks
Un karstums vel no krāšņ mūr.
Tēv baro te ka ziemsvētk zoss,
(No gald pats savem spēkem netiek nost!),
Un bēn skait pants un dāvans gaid...
Es pako mants un klusam vaid:
Kas aiznest mājas vārs tuos pauns?
Vilkt proj pa zēm tīr taka kauns...
Es Jaungād negaid it nemaz
Un lūdzes salvec: Dod man maz!*

(1993)

Gaišus Ziemassvētkus!
2006. gada decembrī

V.U.

Šaha cīņu virpuļos

Grupa dundadznieku veiksmī- gi piedalījās Latvijas dzimšanas dienas ātrspēles sacensībās Tal- sos.

Šo rindiņu autoram 19 dalībnieku konkurencē izdevās iegūt 1. vietu un kausu. Vienīgo neveiksmi piedzi- voju pret savu audzēkni Jurgī Reme- su, kas ieguva 7. vietu un bija 4. la- bākais no dundadzniekiem. Otrs la- bākais duņdžiņš bija Elvis Bēķis (4. vieta), trešais — Ingus Blumbergs (6. vieta).

23. un 24. XI mūsu spēcīgākie jaunie šahisti piedalījās skolēnu komandsacensībās Kuldīgā (vienībā trīs dalībnieki ar vismaz I sporta klasi). Vēl pirms gada par iespēju piedalīties tik nopietnās šaha kaujās varējām tikai sapņot. Šoreiz Kaīsa pagrieza muguru Jurgim, kam pie I galdiņa allaž drusku pietrūka līdz seknīgam iznākumam. Joprojām pārsteidzība izbojāja vairākas labas ieceres Elvja partijās un neļāva paci-

nīties par godalgotu vietu. Toties lieliski nospēlēja Mārcis Frei-

verts, kas ar 5,5 punktiem 7 kārtās kļuva par uzvarētāju pie trešā galdi- ņa. Mārcis prasmīgi izmantoja savas stiprās puses — māku izvēlēties sa- vai pozicionālai spēles manierei at- bilstošas atklātnes, veiksmīgu cīņas ievirzīšanu mierīgā gultnē, izvairī- šanos no kombinacionāliem sarežģījumiem. Komanda ierindojās 13. vietā 16. vie- nību konkurencē. Nākam- gad šie paši puiši noteikti cīnīsies par augstākām vie- tām.

3. XII Didzis, Raivis un Edgars Pabērzi Rīgā pedia- lījās Latvijas ģimeņu čem- pionātā (paldies Imantam Zingnikam par rīpojošu at- balstu!). Spēcīgā konkuren- cē Dundagas šahistiskākā ģimene ierindojās 5. vietā. Vislabākās sekmes bija jaunākajam brālim Edga- ram.

9. XII Talsu sporta nama kausā tempošahā (15 minūtes partijai), nepiedaloties šo rindiņu autoram, 2. vietu 19 dalībnieku konkurencē ie- guva E. Bēķis. Teicams sniegums, apsteidzot daudzus spēcīgus un pier- dedzējušus pieaugušos! Sesto vietu, apliecinot savu labo sportisko for- mu, ieguva M. Freiverts.

Alnis Auziņš

es dzīvoju šodienā
starp jums un pati sevi
un nečīkstu un nežēlojos
ir liktens devīgs

(Maija Laukmane)

Pateicībā par sirsniņo 18. novem- bra vakaru — Ārija Jāvalde

Pateicamies par brīnišķīgo
28. novembra pēcpusdienu —
Arnolds Auziņš un Dundadz-

Pilī, Attīstības nodaļā, 12. I plkst. 10.00
Valsts ieņēmumu dienesta seminārs.

24. XII plkst. 15.30
koncerts luterāņu baznīcā,
pēc tā plkst. 16.00
Ziemassvētku dievkalpojums.

**Pērk lauku īpašumus Kurzemē.
Tālr. 26343763, Kristis.**

**Lilija Libreihā (1936)
Elza Felša (1927)**

**«Dundadznieks» Nr. 11 (57)
2006. gada decembris.**

Dundagas pagasta padomes izde- vums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā **3085.**

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 1-3237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bēr- kalns, Sandra Dadze, Anda Felša, Uldis Katlaps, Austris Kristapsons, Velta Metene, Aivars Miška.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauz redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusi amatpersona, citos gadījumos — rak- sta autors, intervijās — arī intervēja- mais. Pārpublicēšanas gadījumā lū- dzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 550 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize